

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
struktūrfondi un
Kohēzijas fonds

LATVIJAS-ŠVEICES SADARBĪBAS PROGRAMMA
LATVIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME

Iceland
Liechtenstein
Norway grants grants

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Informatīvais ziņojums par

Kohēzijas politikas Eiropas Savienības fondu investīciju progresu līdz
2017. gada 31. decembrim un 2018. gada februāra ikmēneša operatīvā
informācija

Satura rādītājs

1. Kopsavilkums.....	6
2. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību.....	7
3. 2007. - 2013. gada plānošanas perioda ES fondu slēgšana.....	10
4. ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana.....	12
4.1. ES fondu ieviešanas progress un risku novērtējums.....	12
4.2. 2018. gada un turpmāko gadu investīciju finanšu prognozes, risku novērtējums un riskus mazinošie pasākumi.....	28
4.3. ES fondu projektu ieviešanas plānu finanšu disciplīnas pasākumi.....	33
5. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešana.....	46
6. Šveices programmas ieviešana.....	49
7. Projektos konstatētie neatbilstoši veiktie izdevumi.....	50
8. ES fondu vadības un kontroles sistēmas darbība un komunikācijas pasākumi	
56	

PIELIKUMI:

1. pielikums “Ministru kabineta noteikumu apstiprināšanas laika grafiks 2018. – 2019. gados Kohēzijas politikas ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā”;

2. pielikums “Ministru kabineta noteikumu izstrādes laika grafiks EEZ finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta programmu 2014. - 2021. gada periodā”.

Saīsinājumi

AI	-	ES fondu atbildīgā iestāde
ALTUM	-	AS "Attīstības finanšu institūcija Altum"
BNA	-	Bioloģiski noārdāmi atkritumi
CFLA	-	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CSP	-	Centrālā statistikas pārvalde
DI	-	Deinstitucionalizācija
DP	-	Darbības programma "Izaugsme un nodarbinātība"
EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenti	-	2009. – 2014. gada un 2014-2021. gada perioda Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments un Norvēģijas finanšu instruments
EK	-	Eiropas Komisija
ERAF	-	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	-	Eiropas Savienība
ESF	-	Eiropas Sociālais fonds
ES fondi	-	Eiropas Sociālais fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds
EM	-	Ekonomikas ministrija
FM	-	Finanšu ministrija
FS	-	Finansējuma saņēmējs
IKP	-	Iekšzemes kopprodukts
ITI	-	Integrētās teritoriālās investīcijas
IPIA	-	Ierobežotās projektu iesniegumu atlases
IZM	-	Izglītības un zinātnes ministrija
JNI	-	Jauniešu nodarbinātības iniciatīvas
JASPERS	-	Joint Assistance to Support Projects in European Regions (Kopējā palīdzība projektu sagatavošanai Eiropas reģionos)
KF	-	Kohēzijas fonds
KIGD	-	ES fondu Konsultatīvā izvērtēšanas darba grupa
KKF	-	Valsts Kultūrkapitāla fonds
KM	-	Kultūras ministrija
KP	-	Konkurences padome
KP VIS	-	Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēma
LIAA	-	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LKA	-	Latvijas Kultūras akadēmija
LM	-	Labklājības ministrija
MK	-	Ministru kabinets
NVA	-	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	-	Nevalstiskā organizācija
N+3	-	saistību atcelšana attiecībā uz maksājumu pieteikumos Eiropas Komisijai pieprasāmo summu
PL	-	Partnerības līgums

PV	-	Prioritārais virziens
PVN	-	Pievienotās vērtības nodoklis
RI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu revīzijas iestāde
RPSIA	-	Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SAM	-	Specifiskais atbalsta mērķis
SM	-	Satiksmes ministrija
SI	-	ES fondu sadarbības iestāde
Šveices programma	-	Latvijas un Šveices sadarbības programma
TM	-	Tieslietu ministrija
TP	-	ES fondu tehniskā palīdzība
UK	-	Uzraudzības komiteja
VARAM	-	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	-	Valsts akciju sabiedrība
VI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas vadošā iestāde
VIAA	-	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VID	-	Valsts ieņēmumu dienests
VSIA	-	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VSS	-	Valsts sekretāru sanāksme
VM	-	Veselības ministrija
ZM	-	Zemkopības ministrija

1. Kopsavilkums

2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos iekšzemes kopprodukta pieaugums ir kļuvis būtiski straujāks, sasniedzot 4,7 %, salīdzinājumā ar 2,1 % izaugsmi 2016. gadā kopā. Pēc pašreizējā Finanšu ministrijas novērtējuma, aptuveni tāda pati ekonomikas izaugsme – 4,7 %, varētu būt bijusi arī 2017. gadā kopā. Izaugsmes tempu paātrināšanos 2017. gadā noteica labvēlīgā situācija ārējos tirgos, kā arī investīciju un būvniecības nozares straujā atgūšanās, ekonomikā straujāk ieplūstot ES fondu investīcijām. Visbūtiskāko devumu ekonomikas izaugsmē 2017. gada trīs ceturkšņos deva investīcijas pamatkapitālā, kas salīdzinājumā ar 2016. gada attiecīgo periodu palielinājās par 18,4 %. Strauji pieauga arī privātais patēriņš, sasniedzot 5,0 % kāpumu, un preču un pakalpojumu eksports palielinājās par 4,3 %.

Kohēzijas politikas ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ietvaros intensīvi turpinās darbs pie projektu iesniegšanas, to vērtēšanas, kā arī līgumu slēgšanas. Projektu ieviešana jau notiek visās jomās un visos Latvijas reģionos. Praktiskās īstenošanas posms kļūst aktīvāks. Līdz 2017. gada 31. decembrim ir noslēgti 704 projektu līgumi par 2,4 mljrd. *euro* ES fondu finansējuma, kas ir vairāk kā puse no kopējā plānošanas perioda ES finansējuma 4,4 mljrd. *euro* – **par vienu gadu ātrāk izpildīts M.Kučinska Valdības rīcības plāna uzdevums**¹. Tāpat ir jau pabeigti 19 projekti par 102,5 milj. *euro* ES fondu finansējuma, galvenokārt transporta jomā. 2018. gads būs īpaši aktīvs ar Kohēzijas politikas projektu īstenošanu visos Latvijas reģionos un dažādās jomās. Tāpat 2018. gadā ir izaicinājums sasniegt darbības programmā paredzētos starpposma mērķus. Tādēļ kritiski svarīga loma ir pārdomātai projektu ieviešanas risku pārvaldībai un finanšu disciplīnai, ko ir plānots uzlabot un stiprināt visos līmeņos.

Lai nodrošinātu valdības un plašākas sabiedrības informētību par Kohēzijas politikas ES fondu ieviešanas gaitu un investīciju rezultātiem, kā arī, lai nodrošinātu iespējami efektīvāku publisko līdzekļu pārvaldību, Finanšu ministrija turpina sniegt Ministru kabinetā ikmēneša operatīvo informāciju par ieviešanas plānu izpildi, kā arī reizi pusgadā - plašāku ziņojumu par investīciju progresu un risku novērtējumu, nepieciešamības gadījumā sniedzot priekšlikumus². Papildus Finanšu ministrija katru mēnesi iesniedz pārskatus par ES fondu investīciju progresu Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai³, kā arī ceturkšņa pārskatus – Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai⁴, vienlaikus informējot arī Saeimas Eiropas lietu komisiju un Saeimas Budžeta un finanšu komisiju.

¹ Līdz 2018. gada 31. oktobrim uzsākt projektus 2,4 mljrd. *euro* apmērā.

² Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-par-es-fondu-istenosanu-1>

³ Pārskati pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/iesniegtie-parskati-saeimas-tautsaimniecibas-agraras-vides-un-regionalas-politikas-komisijai>

⁴ Pārskati pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/iesniegtie-parskati-saeimas-publisko-izdevumu-un-revizijas-komisijai>

Ziņojumā ir izmantoti specifisko atbalsta mērķu un to pasākumu saīsinātie nosaukumi. Ar pilnajiem nosaukumiem un to saīsinātajiem nosaukumiem var iepazīties ES fondu tīmekļa vietnē⁵.

Informatīvajā ziņojumā ir iekļauta arī informācija par EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas ieviešanu.

EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas ieviešana

2017. gada 31. decembrī Latvijā noslēdzās septiņas programmas, efektīvi investējot 67,6 milj. *euro* tādās jomās kā klimata politika, pilsoniskā sabiedrība, kultūras mantojuma saglabāšana, pētniecība un stipendijas, inovācijas, pašvaldību kapacitātes stiprināšana un korekcijas dienestu reformā. Programmu ietvaros tika nozīmīgi stiprinātas divpusējās attiecības starp donorvalstīm un Latviju, kur gandrīz 35 % no visiem programmās īstenotajiem projektiem notika sadarbībā ar donorvalstu partneriem.

Paralēli 2009. – 2014. gada perioda slēgšanai, 2017. gada 14. decembrī ar donorvalstu pārstāvjiem tika parakstīti Saprašanās memorandi par EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu 2014. – 2021. gada perioda ieviešanu, kur Latvijai 8 programmu ieviešanai pieejamais bruto finansējums ir 102,1 milj. *euro*. 2018.gads būs īpaši aktīvs programmu izstrādē, lai turpmākos gadus Latvija varētu baudīt jaunu investīciju ieplūdumu fokusētās jomās un turpināt stiprināt bilaterālās attiecības ar donorvalstīm.

10 gadus ilga Šveices programmas investīciju ieviešanas posms ir sekmīgi noslēgts. Šveices kompetentās iestādes 2017. gada decembrī apstiprināja noslēguma ziņojumu, atzinīgi novērtējot programmas mērķu un investīciju rezultātu sasniegšanu, kā arī abpusējus ieguvumus no bilaterālo attiecību veicināšanas pasākumiem. Šveices programmā kopumā sekmīgi īstenoti 10 projekti, kuru ietvaros investīcijām izmantotais finansējums sasniedza 47,3 milj. *euro*⁶ jeb 97,6 % no Šveices programmas kopējā finansējuma.

2. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību⁷

Ņemot vērā statistikas publicēšanas periodiskumu, šī ziņojuma ietvaros tiek sniegts apskats par makroekonomiskās situācijas attīstību, ietverot 2017. gada III ceturksni un pēdējos pieejamos datus par 2017. gada IV ceturksni.

Saskaņā ar CSP datiem Latvijas IKP 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos, salīdzinot ar attiecīgo periodu pirms gada, palielinājās par 4,7 %. Pēc pašreizējā FM novērtējuma, aptuveni tāda pati ekonomikas izaugsme – 4,7 %, varētu būt

⁵ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā – ES fondi 2014-2020 → Plānošana → Plānošanas dokumenti (tabulas 15.ieraksts) : <http://www.esfondi.lv/planosanas-dokumenti>

⁶ Saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto Šveices franka valūtas konvertācijas kursu (1 EUR=1,1718 CHF) uz 02.01.2018.

⁷ Šajā ziņojumā ES fondu ietekmes analīze balstās uz FM modeli, ko izstrādāja uz SIA “Projektu un kvalitātes vadība” pētījuma pamata par izspiešanas efektu un publiskā kapitāla elastību Latvijā ES fondu ietekmes izvērtēšanas metodoloģijas attīstībai (<http://www.esfondi.lv/page.php?id=1104>) rezultātiem. ES fondu ietekme uz makroekonomiskajiem rādītājiem sniegta balstoties uz 2010. gada salīdzināmajām cenām.

bijusi arī 2017. gadā kopā. Ekonomikas izaugsme 2017. gadā ir kļuvusi būtiski straujāka nekā 2016. gadā, kad IKP palielinājās par 2,1 %. 2017. gada III ceturksnī ekonomikas izaugsme paātrinājās līdz pat 5,8 %. Izaugsmes tempu paātrināšanos 2017. gadā noteica labvēlīgā situācija ārējos tirgos un pasaules izaugsmes paātrināšanās, kā arī investīciju un būvniecības nozares straujā atgūšanās, ekonomikā straujāk ieplūstot ES fondu investīcijām. Ņemot vērā, ka ES fondu investīciju straujāka ieplūšana tautsaimniecībā neizbēgami rada cenu sadārdzinājumu būvniecības sektorā, EM veiks izvērtējumu par iespējamo būvniecības izmaksu pieaugumu turpmākajos gados.

Pozitīvu ietekmi uz 2017. gada IKP dinamiku ir atstājušas arī ES fondu investīcijas. Saskaņā ar FM novērtējumu, ES fondu investīcijas (plašākā izpratnē)⁸ 2017. gadā IKP izaugsme provizoriski palielinās par 1,3 %, kas ir ievērojami vairāk nekā iepriekšējā gadā. 2014. – 2020. gada ES fondu plānošanas perioda ietvaros ES fondu investīciju apjoms 2017. gadā provizoriski bija 404 milj. *euro* pretstatā 225 milj. *euro* 2016. gadā. Tādējādi, palielinoties ES fondu investīciju plūsmai, palielinājās arī pozitīvā ietekme uz iekšzemes kopprodukta attīstību. Lielāka ES fondu investīciju plūsma atspoguļojās kopējā investīciju aktivitātē valstī. Saskaņā ar CSP datiem, kopējais investīciju apjoms tautsaimniecībā 2017. gadā pirmajos trīs ceturkšņos pieauga par 20 % faktiskajās cenās, salīdzinot ar attiecīgo periodu 2016. gadā. Tajā pašā laikā jāatzīmē, ka ES fondu investīciju ietekme uz IKP ir modelēta, balstoties uz 2017. gada jūnijā izstrādātajām oficiālajām FM makroekonomikas prognozēm, kurās tika prognozēts, ka IKP izaugsme 2017. gadā būs 3,7 %. Tādējādi, pārrēķinot ES fondu ietekmi uz IKP izaugsmi, kad būs precīzi zināms gan ES fondu investīciju apjoms, gan IKP izaugsme 2017. gadā, ietekme varētu mainīties.

Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, kad lielāko devumu ekonomikas izaugsmē nodrošināja privātais patēriņš, 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos lielāko ieguldījumu deva bruto pamatkapitāla veidošana, kas salīdzinājumā ar 2016. gada attiecīgo laika periodu palielinājās par 18,4 %. Straujo investīciju pieaugumu veicināja lielāka ES fondu investīciju ieplūde, kā arī privāto investīciju aktivitātes atjaunošanās, uzlabojoties ārējai situācijai. Privātais patēriņš 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos palielinājās par 5,0 %, atspoguļojot bezdarba līmeņa tālāku samazināšanos un algu kāpumu. Sabiedriskais patēriņš 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos pieauga par 4,5 % un preču un pakalpojumu eksports palielinājās par 4,3 %.

Pieaugot pieprasījumam ārējos tirgos un straujāk augot preču cenām, Latvijas kopējais preču eksports faktiskajās cenās 2017. gada pirmajos 11 mēnešos palielinājās par 10,2 %. Lielāko devumu preču eksportā izaugsmē nodrošināja lauksaimniecības un pārtikas preču, metālu, kā arī koka un koka izstrādājumu eksports, kas salīdzinājumā ar 2016. gada attiecīgo periodu pieauga

---

⁸ Saskaņā ar FM modeļa metodoloģiju novērtēta ESF, ERAF, KF/ISPA, ES pirms iestāšanās finanšu instrumentu Phare un SAPARD, INTERREG, ES Kohēzijas politikas 3.mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" programmas (ERAF), EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu, kā arī Latvijas un Šveices sadarbības programmas ietekme.

attiecīgi par 19,2 %, 23,3 % un 6,6 %. Pakalpojumu eksports faktiskajās cenās 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos bija par 4,3 % lielāks nekā attiecīgajā periodā pirms gada. Lielāko devumu pakalpojumu eksporta pieaugumā nodrošināja autotransporta pakalpojumi, kā arī dator- un informācijas pakalpojumi, kas salīdzinājumā ar 2016. gada attiecīgo periodu palielinājās attiecīgi par 10,8 % un 25,3 %.

Nozaru griezumā lielāko devumu Latvijas ekonomikas izaugsmē 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos deva apstrādes rūpniecība, kas salīdzinājumā ar 2016. gada attiecīgo periodu pieauga par 8,5 %. Apstrādes rūpniecības izaugsmi veicināja straujāka pasaules ekonomikas izaugsme un pieprasījuma pieaugums ārējos tirgos, un izaugsmi 2017. gadā uzrādīja praktiski visas apstrādes rūpniecības nozares. Īpaši spēcīgi attīstījās mašīnbūve un metālapstrāde, datoru un elektronisko iekārtu ražošana, un stabili pieaugumi bija arī divās lielākajās apstrādes rūpniecības nozarēs – pārtikas produktu un koka izstrādājumu ražošanā.

Gandrīz tikpat būtisks ieguldījums ekonomikas izaugsmē bija būvniecības nozarei, kas, paātrinoties ES fondu investīciju plūsmai, 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos augusi par 18,6 %. Trešo lielāko ieguldījumu deva transporta un uzglabāšanas nozare, kas salīdzinājumā ar 2016. gada pirmajiem trim ceturkšņiem palielinājās par 7,5 %. Transporta nozares pieaugumā noteicošā loma bijusi augošajiem kravu autopārvadājumiem, kā arī pieaugošajam pasažieru skaitam lidostā un jūras ostās. Kopumā ekonomikas izaugsme 2017. gadā ir bijusi visaptveroša un samazinājums pirmajos trīs ceturkšņos ir bijis tikai finanšu pakalpojumu nozarē – par 9,7 %, salīdzinot ar 2016. gada attiecīgo laika periodu, ko noteikusi nerezidentu noguldījumu samazināšanās un bāzes efekta ietekme.

Ekonomikas izaugsmei paātrinoties, straujāka kļuvusi bezdarba samazināšanās. 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos bezdarba līmenis pēc darbaspēka apsekojuma datiem bija 8,9 % – par 0,9 procentpunktiem zemāks nekā attiecīgajā laika periodā pirms gada. 2016. gadā kopā bezdarba līmenis bija pazeminājies par 0,3 procentpunktiem. Tajā pašā laikā nodarbināto iedzīvotāju skaita pieaugumu ierobežo darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaita samazināšanās, un 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos nodarbināto iedzīvotāju skaits, salīdzinot ar 2016. gada attiecīgo laika periodu, ir samazinājies par 0,2 %.

Vienlaikus ar bezdarba straujāku samazināšanos arī mēneša vidējās bruto darba samaksas pieaugums 2017. gadā ir kļuvis straujāks. 2017. gada pirmajos trīs ceturkšņos, salīdzinot ar attiecīgo periodu pirms gada, vidējā alga auga par 7,5 %, sasniedzot 911 *euro*. Mēneša vidējā bruto darba samaksa sabiedriskajā sektorā palielinājās par 7,8 % līdz 935 *euro*, bet privātajā sektorā tā auga par 7,6 % līdz 900 *euro*.

Inflācijas līmenis 2017. gadā ir paaugstinājies, un patēriņa cenas 2017. gadā ir bijušas par 2,9 % augstākas nekā iepriekšējā gadā. 2016. gadā patēriņa cenas praktiski nebija pieaugušas, palielinoties tikai par 0,1 %. Inflācijas pieaugumu 2017. gadā galvenokārt pārtikas un degvielas cenu pieaugums, kā arī

sakaru, telekomunikāciju, apdrošināšanas un finanšu pakalpojumu cenu kāpums. Kopumā preču cenas 2017. gadā palielinājās par 2,8 %, bet pakalpojumu cenas auga par 3,2 %.

3. 2007. – 2013. gada plānošanas perioda ES fondu slēgšana⁹

2017.gada 29.decembrī saņemts pirmais noslēguma maksājums par ESF 29,2 milj. *euro* apmērā. Vēl atlicis no EK saņemt 197,4 milj. *euro*, tas ir, joprojām plānojam saņemt ES fondu maksājumus 100 %. 2007. - 2013. gada plānošanas programmas pēcuzraudzības periodā¹⁰ turpinās projektu ilgtspējas uzraudzība atbilstoši nosacījumiem, t.sk. AI īpaši seko līdzi diviem vēl nefunkcionējošiem projektiem¹¹, kuriem atbalstīta iespēja pabeigt mērķu sasniegšanu un funkcionalitātes nodrošināšanu līdz 2019. gada 31. martam:

1) VSIA “*Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas*” A korpusa pirmā kārtā ir pieņemta ekspluatācijā 2017. gada 29. martā un 2017. gada 1. jūnijā tā atvērta apmeklētājiem. Darbību ir uzsākušas visas nodaļas. Joprojām procesā ir iekārtu un aprīkojuma piegādes – atlicis mazāk kā 30 % no kopējā apjoma. Pilnīga projekta pabeigšana, t.sk. A korpusa jaunbūves pirmās kārtas pilnā funkcionēšana, ir plānota 2018. gada II ceturksnī.

2) Projekta “*Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra*” virzība notiek atbilstoši Rīgas Brīvostas pārvaldes rīcības plānam (balstoties uz ikmēneša atskaitēm SM un FM, FM reizi mēnesī ziņo MK¹²).

Tāpat ir vēl atvērti tiesvedību, kriminālprocesu un neatbilstību jautājumi, t.sk. finanšu korekcijas saistībā ar KP lēmumiem (skatīt. ziņojuma 7. sadaļā “Projektos konstatētie neatbilstoši veiktie izdevumi”).

Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstības projektu rādītāju analīze

Izpildot MK 2016. gada 13. decembra sēdes protokollēmuma (Nr. 68; 68.§)¹³ 6. punktā doto uzdevumu¹⁴ VARAM ir izvērtējusi CFLA sniegto

⁹ Sasniegto rezultātu analīze pieejama noslēguma ziņojumos ES fondu mājas lapā <http://www.esfondi.lv/gadskartejie-es-fondu-ieviesanas-zinojumi>

¹⁰ 2007-2013.gada plānošanas perioda noslēguma dokumentācija iesniegta EK 2017.gada 30.martā, attiecīgi turpinās 5 gadu pēcuzraudzības periods

¹¹ Nefunkcionējošie projekti norādīti lielo projektu saraksta beigās: <http://www.esfondi.lv/2007.-2013.gada-planosanas-perioda-lielie-projekti>

¹² Ikmēneša progresa informācija pieejama ES fondu mājas lapā: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

¹³ MK 2016. gada 13. decembra sēdes protokollēmuma Nr. 68 68.§ Informatīvais ziņojums "Par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” 3.2.2.1.1 apakšaktivitātes „Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” projektu ieviešanas plānu izvērtēšanu un uzraudzību"

¹⁴ VARAM, izvērtējot CFLA sniegto informāciju par projekts izstrādāto elektronisko pakalpojumu un informācijas sistēmu izmantošanas rādītājiem, sagatavot un iesniegt FM iekļaušanai informatīvajā ziņojumā par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu informāciju par

informāciju par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” 3.2.2.1.1. apakšaktivitātes „Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” (turpmāk – 3.2.2.1.1.apakšaktivitāte) projektos izstrādāto elektronisko pakalpojumu un informācijas sistēmu izmantošanas rādītājiem 2016. gadā un secina, ka ar šo ziņojumu netiek sniegta informācija par MK noteikumu Nr. 766¹⁵ ietvaros īstenoto 3.2.2.1.1.apakšaktivitātes¹⁶ otrās un turpmāko kārtu projektu iesniegumos paredzēto un vērtēto elektronisko pakalpojumu lietošanas rādītāju izpilde, jo informācija par izpildi pēcuzraudzības otrajā gadā tiks sniegta nākamajā informatīvajā ziņojumā, balstoties uz FS 2018. gada jūnijā iesniegto informāciju.

Veicot FS iesniegto ieviešanas plānu¹⁷ un skaidrojumu analīzi, ir konstatēts, ka ir vairāki projekti, kuriem elektronisko pakalpojumu un informācijas sistēmu procesu izmantošanas rādītājs ir “0”, bet tā kā projektiem ir pagājis viens gads vai to elektronisko pakalpojumu ieviešana ir saistīta ar cita projekta ieviešanu, šādiem projektiem netiek noteikta turpmākā rīcība, taču VARAM sadarbībā ar CFLA pievērsīs pastiprinātu uzmanību nākamajā periodā.

Projekti, kuros AI un CFLA ieskatā ir nepieciešama turpmāka rīcība, lai nodrošinātu informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu plānoto izmantošanas intensitāti, ir:

- projekts Nr.3DP/3.2.2.1.1/09/ IPIA/IUMEPLS/021 “*Kultūras un atmiņas institūciju vienotās informācijas pārvaldības sistēma*”, kura paredzētais rādītājs nav sasniegts 5 no 18 elektroniskajiem pakalpojumiem. 2015. gadā, veicot pirms produkcijas iekšējo KKF sistēmas testu, tika konstatēta datu integrācijas neatbilstība starp KKF projektu pieteikumu sistēmu un KKF projektu pārvaldības sistēmu. FS informēja, ka rādītāji tiks sasniegti projekta otrajā pēcuzraudzības gadā. Savukārt otrā/trešā pēcuzraudzības gada laikā KKF 2016. gada konkursu izsludināja bez elektroniskās pieteikšanās sistēmas izmantošanas.
- projekts Nr.3DP/3.2.2.1.1/08/IPIA/ IUMEPLS/016 “*Vienotās valsts arhīvu informācijas sistēmas izstrādes un ieviešanas 2.kārta*”, kura paredzētais rādītājs nav sasniegts 1 no 11 elektroniskajiem pakalpojumiem un 2 no 2 sistēmas procesiem. Joprojām tiek slēgti līgumi ar iestādēm par elektronisko

---

projektiem, kuros izstrādātās informācijas sistēmas un elektroniskie pakalpojumi netiek lietoti plānotajā apmērā (ja attiecināms).

¹⁵ MK 2010. gada 10. augusta noteikumi Nr. 766 “Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.1.1.apakšaktivitātes “Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” projektu iesniegumu atlases otro, trešo, ceturto un piekto kārtu”

¹⁶ Projektu saraksts sadalījumā pa gadiem ir pieejams VARAM tīmekļa vietnē <http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/kohez/?doc=21604>.

¹⁷ MK 2012. gada 13. novembra sēdes protokollēmuma Nr. 64 44.§ Informatīvais ziņojums "Par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" 3.2.2.1.1.apakšaktivitātes "Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība" īstenošanas progresu un projektu ieviešanas plānu izvērtēšanu"

pakalpojumu izmantošanu. Sistēmas procesu rādītāji ir atkarīgi no iepriekš minēto elektronisko pakalpojumu lietošanas.

Ņemot vērā, ka sniegtā informācija neliecina, ka FS veic visas iespējamās darbības, lai veicinātu rādītāju sasniegšanu, attiecīgi lai MK tiktu informēts par to, kādēļ attiecīgos elektroniskos pakalpojumus nav iespējams padarīt obligāti lietojamus kā vienīgo informācijas apmaiņas veidu, KM jā sagatavo un noteiktā kārtībā jā iesniedz MK informatīvais ziņojums ar situācijas izklāstu un iespējamajiem risinājumiem, lai nodrošinātu projektu rezultātu izmantošanu.

4. ES fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana

4.1. ES fondu ieviešanas progress un risku novērtējums

DP “Izaugsme un nodarbinātība” grozījumi

2017. gada 30. novembrī ar EK lēmumu Nr. C(2017) 7979 tika apstiprināti DP grozījumi Nr.2, paredzot snieguma ietvara mērķu samazināšanu 8. PV “Izglītība, prasmes un mūžizglītība” ietvaros, lai Latvija un nozares nezaudētu ES fondu atbalsta iespējas investīcijām, kā arī paredzot nozīmīgu projektu īstenošanu – Inčukalna gudronu dīķu attīrīšanai un Stradiņa slimnīcas būvniecībai, nodrošinātu ITI īstenošanu kultūras jomā un precizējumus atsevišķos sasniedzamajos rādītājos, kuru nepieciešamība identificēta, nozaru ministrijām sagatavojot precīzākus investīciju plānus un nosacījumus.¹⁸

2017. gada 30. novembrī EK apstiprinājusi arī grozījumus Partnerības līgumā par ES investīciju fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodam, kas izrietējuši no grozījumiem DP un grozījumiem Latvijas lauku attīstības programmas 2014. – 2020. gadam.

2017. gada 29. decembrī uzsākta DP grozījumu Nr. 3 saskaņošana ES fondu UK rakstiskās procedūras ietvaros, paredzot grozījumus attiecībā uz šādām jomām:

- **energoefektivitāte:** DP 4. PV “Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs” finanšu mērķa 2018. gadam samazināšana; rādītāju precizēšanu apstrādes rūpniecības nozares energoefektivitātes programmā sākotnēji nepareizu pieņēmumu dēļ;
- **nodarbinātība un sociālā iekļaušana:** atbalsta termiņa pagarināšana atbalsta jauniešiem īstenošanai jauniešu garantijas ietvaros; grozījumi DP 7. PV “Nodarbinātība un darbaspēka mobilitāte” ietvaros par finansējuma daļu, kuru plānots pārdalīt no jauniešu garantijām uz atbalstu bezdarbnieku izglītībai, ņemot vērā nacionālā līmenī panākto vienošanos par atbalstu nenodarbinātiem jauniešiem pēc 2018. gada citu LM administrēto SAM ietvaros; DP 9. PV “Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana” ESF un

¹⁸ Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/planosanas-dokumentu>

ERAF finanšu mērķa 2018. gadam samazināšana (attiecībā uz LM un VM pārziņā esošajiem SAM); FS loka paplašināšana sociālās iekļaušanas programmās;

- **izglītība un zinātne:** 8. PV “Izglītība, prasmes un mūžizglītība” (ESF) finanšu mērķa 2018. gadam papildu samazināšana; rādītāju precizēšana/samazināšana augstākās izglītības, pētniecības, NEET, profesionālās izglītības un mūžizglītības atbalsta programmās; mērķa grupas paplašināšana NEET un mūžizglītības atbalsta programmās; atbalstāmo darbību paplašināšana augstākās izglītības atbalsta programmā;
- **vides aizsardzība un reģionālā attīstība:** rādītāju precizēšana IKT atbalsta programmā izmaiņu aprēķina metodoloģijas dēļ; rādītāju precizēšana ūdenssaimniecības (notekūdeņu) atbalsta programmā demogrāfijas un pieprasījuma problēmu dēļ;
- **tehniskā palīdzība un citi precizējumi:** finansējuma avota maiņa atsevišķiem tehniskās palīdzības projektiem, ņemot vērā būtiski atšķirīgus tehniskās palīdzības finansējuma izlietojuma tempus fondu dalījumā; tehniski precizējumi, kas izrietējuši nozaru ministrijām sagatavojot precīzākus investīciju plānus un nosacījumus.

Pēc saskaņošanas UK rakstiskajā procedūrā un apstiprināšanas valdībā, FM iesniegs DP grozījumus Nr. 3 EK.

Investīciju nosacījumu izstrādes statuss

Apstiprināmo MK noteikumu par investīciju ieviešanu 2018. gadā un 2019. gadā palicis salīdzinoši nedaudz (vien 78 milj. *euro* no 4,4 mljrd. *euro* plānošanas periodā kopā pieejamā ES finansējuma), ņemot vērā vairākas investīciju pārdales, samazinot¹⁹ un palielinot²⁰ apstiprināmo MK noteikumu finansējuma apjomu, un aktualizēto 2018. gada un 2019. gada MK noteikumu izstrādes laika grafiku (skatīt ziņojuma 1. pielikumā informāciju par MK noteikumu virzību). Līdz pārskata perioda beigām investīciju nosacījumus nebija izdevies pilnībā apstiprināt IZM, EM un VM kopā par 148 milj. *euro* ES finansējuma²¹, kas daļēji izpildīts 2018. gada sākumā. Aktuālo statusu, t.sk. kavētos investīciju noteikumus, skatīt ikmēneša ziņojumos²².

¹⁹ Kopā par 20,5 milj. *euro*, kas plānoti kā jau spēkā esošu MK noteikumu grozījumi, palielinot pieejamo ES fondu finansējumu, nevis izdotot jaunus MK noteikumus (atbilstoši valdībā pieņemtajiem lēmumiem) un kas ietver 3,3 milj. *euro* daļību starptautiskajos pētījumos otrās kārtas pārdali uz pirmo kārtu, 10,4 milj. *euro* biznesa enģeļu investīciju pārdali uz ražošanas telpu infrastruktūras otrās kārtas īstenošanai, 2,8 milj. *euro* jauniešu garantiju pēc 2018. gada, pārplānojot un turpinot citos LM ESF pasākumos, kā arī daļu no paredzētā tehniskās palīdzības finansējuma 4 milj. *euro* apmērā, pārdalot to uz esošo MK noteikumu tehniskās palīdzības pirmās kārtas finansējumu.

²⁰ Plānots izveidot jaunu sociālie pakalpojumi bērniem ar invaliditāti pasākumu 5 milj. *euro* apmērā, kur finansējums veidojas no esošo MK noteikumu atlikumiem.

²¹ 3,4 % no kopējā plānošanas periodā Latvijai pieejamā Kohēzijas politikas ES finansējuma 4,4 mljrd. *euro*.

²² Pieejami Es fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

ES fondu izvērtēšanas jautājumi²³

2017. gada 26. janvārī KIDG apstiprināja ikgadējo ES fondu izvērtēšanas plānu 2017. gadam, savukārt gada nogalē tika sagatavots un 11. decembrī KIDG apstiprināts ikgadējais ES fondu izvērtēšanas plāns 2018. gadam.

Tuvojoties ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda vidusposmam, aktīvi norisinās iepriekšējā plānošanas perioda ieguldījumu lietderības un efektivitātes izvērtēšana un to ietekmes noteikšana, lai, ņemot vērā izvērtējumu secinājumus un priekšlikumus, nepieciešamības gadījumā nodrošinātu mērķētāku ES fondu atbalstu šajā plānošanas periodā. Tāpat šo izvērtējumu rezultātus būs iespējams izmantot sarunās ar EK, gatavojoties ES fondu plānošanas periodam pēc 2020. gada un veidojot turpmākos ES fondu atbalsta mērķus.

2017. gada jūlijā tika pabeigta paplašinātā sākotnējā novērtējuma ziņojuma²⁴ izstrāde studiju programmu fragmentācijas samazināšanai²⁵, tādējādi nodrošinot IZM nepieciešamo analītisko materiālu ieviešanas nosacījumu izstrādei un atbalsta uzsākšanai.

2017. gada decembrī tika pabeigts pirmais no ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda ieguldījumu noslēguma izvērtējumiem, veicot zinātnes, pētniecības un inovācijas atbalsta aktivitāšu ietekmes izvērtējumu²⁶ ar mērķi noteikt ES fondu ieguldījumu ietekmi uz zinātnisko institūciju darbību un ilgtspēju, kā arī atbalsta aktivitāšu ietvaros iegūto rezultātu ilgtspēju. Izvērtējuma rezultātā gūtas atziņas, ka ieguldījumi zinātnē kopumā ir bijuši veiksmīgi, konstatēts, ka ES fondu ieguldījumu atdeve ievērojami pārsniedz atdevi no iepriekšējiem Latvijas ieguldījumiem zinātnē, secināts, ka izvērtējuma periodā ir būtiski uzlabojušies virkne Latvijas zinātnes sistēmu raksturojošie kopējie rādītāji, tai pašā laikā joprojām būtisks Latvijas zinātnes sistēmas izaicinājums ir cilvēkresursi un to atjaunošana. Izvērtējuma galvenais ieteikums ir nodrošināt nacionālā (valsts budžeta) finansējuma pieaugumu pētniecībai un attīstībai līdz pirmskrīzes līmenim, vienlaikus šī finansējuma piešķiršanai uzlabojot nacionālā finansējuma piešķiršanas sistēmu un principus – veidojot līdzvērtīgu investīciju piešķiršanas mehānismu kā ES finansēto projektu ieviešanā.

Atbilstoši 2016. gada 7. jūlija ES fondu UK sēdē panāktajai vienošanās ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda ieguldījumu uzņēmējdarbības atbalstam izvērtējumu fokusēt uz finanšu instrumentu salīdzinājumā ar grantu efektivitātes izvērtēšanu, uzsākot šo izvērtējumu 2017. gadā. Iepirkuma procedūras rezultātā 2017. gada 12. oktobrī noslēgts līgums par izvērtējuma

²³ Atbilstoši ES fondu vadības likumam FM nodrošina centralizētu ES fondu izvērtēšanu. Plašāka informācija pieejama ES fondu tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-izvertesana-1>

²⁴ Izvērtējuma ziņojums pieejams ES fondu tīmekļa vietnē: http://www.esfondi.lv/upload/8.2.1.izvertejuma_zinojums_4v_24072017.pdf

²⁵ 8.2.1. SAM “Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu”

²⁶ Izvērtējuma ziņojums pieejams ES fondu tīmekļa vietnē: http://www.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertejumi/izvertejuma-zinojums_22122017.pdf

veikšanu un izvērtējuma ziņojuma sagatavošanu deviņu mēnešu laikā no līguma spēkā stāšanās dienas.

2017. gada IV ceturksnī uzsākta arī ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda noslēguma izvērtējumu transporta un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju ieguldījumu izvērtēšanai, savukārt iepirkuma procedūras uzsāktas par 2007. – 2013. gada plānošanas perioda noslēguma izvērtējumu platjoslas tīkla attīstības un vides ieguldījumu izvērtēšanai.

Atbilstoši 2017. gada aprīlī KIDG saskaņotajam darba uzdevumam, FM sadarbībā ar VARAM iekšēji uzsākusi 2007. – 2013. gada plānošanas perioda ieguldījumu pilsētvidē izvērtējumu, kas tiek veikts sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību un Latvijas Lielo pilsētu asociāciju. Šobrīd noslēgusies izvērtējumam nepieciešamo datu apkopošana un izstrādāta izvērtējuma metodoloģija, savukārt līdz 2018. gada II ceturksnim ieplānota izvērtējuma ziņojuma sagatavošana.

2017. gada 8. un 9. jūnijā ES fondu īstenošanā iesaistīto institūciju pārstāvjiem tika rīkots kapacitātes paaugstināšanas mācību seminārs par kontradiktīvās ietekmes izvērtēšanas jautājumiem, to organizējot sadarbībā ar EK Ietekmes izvērtēšanas pētniecības centru CRIE un EK Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorātu. Mācību seminārā piedalījās un zināšanas izvērtēšanas jautājumos pilnveidoja vairāk kā 30 dalībnieku.

Saskaņā ar KIDG apstiprināto ikgadējo ES fondu izvērtēšanas plānu 2018. gadam, nākamajā pārskatā gadā paredzēts noslēgt iepriekšējā plānošanas perioda noslēguma izvērtējumu sagatavošanu, uzsākot un līdz 2018. gada beigām pabeidzot ieguldījumu kultūras mantojuma saglabāšanā sociāli – ekonomiskās ietekmes izvērtējumu. Tāpat nākamajā pārskatā gadā, ievērojot EK regulējumā noteiktās prasības, veicams šī plānošanas perioda Jauniešu nodarbinātības iniciatīvas pasākumu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums.

2018. gadā plānots veikt arī izvērtējumu, lai noteiktu horizontālā principa “Vienlīdzīgas iespējas” īstenošanas ietekmi un ieguldījumu uz dzimumu līdztiesības veicināšanu, personu ar invaliditāti tiesību ievērošanu un iekļaušanu, diskriminācijas novēršanu.

Kā katru gadu paredzēta arī kapacitātes paaugstināšanas pasākumu organizēšana par izvērtēšanas jautājumiem ES fondu īstenošanā iesaistīto institūciju pārstāvjiem, iespējams, trīs Baltijas valstu ES fondu vadošo iestāžu (3B) formāta ietvaros.

ES fondu ieviešanas progress programmā kopumā

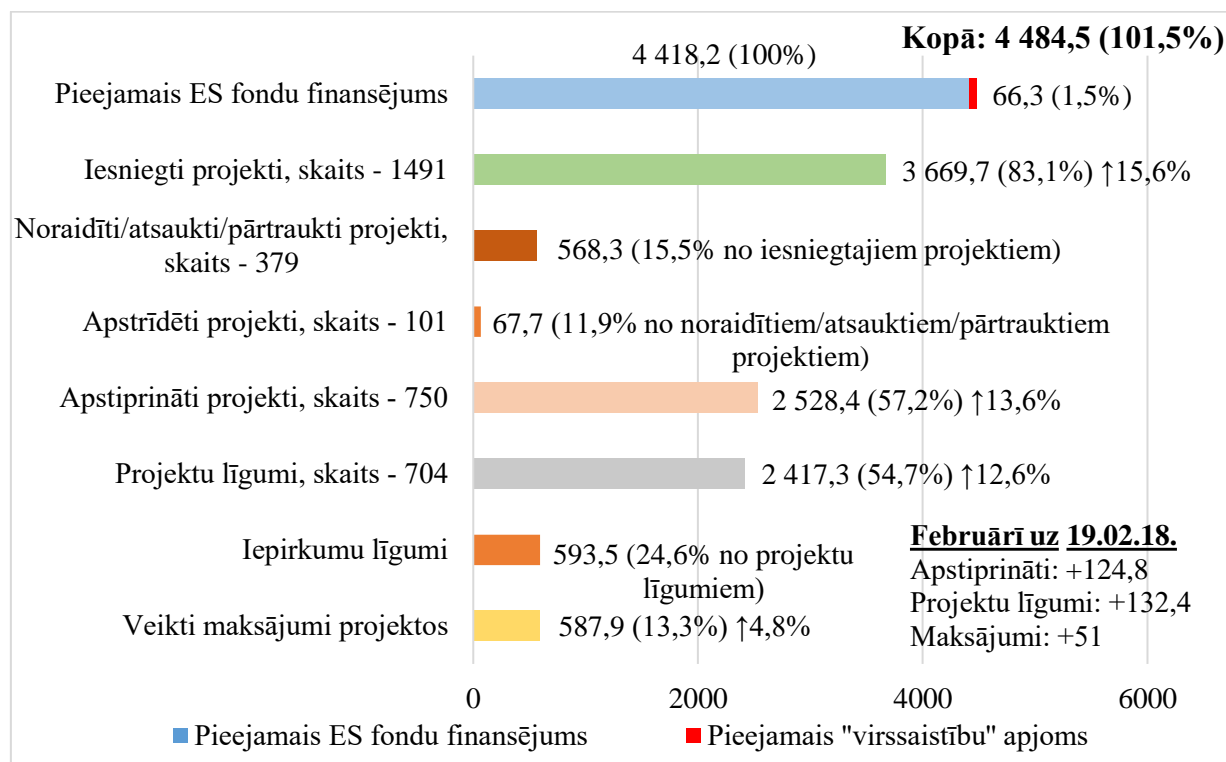
Detalizētāka informācija par finanšu progresu, kā arī maksājumu plānu izpildi²⁷ katru mēnesi tiek apkopota un iesniegta MK ar operatīvo pārskatu par ES

²⁷ Informācija par finanšu progresu pieejama arī ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

Kohēzijas politikas fondu investīciju ieviešanas statusu²⁸. Līdz ar to valdība un sabiedrība regulāri tiek informēta par progresu ES fondu ieviešanā, kā arī tiek identificēti aktuālie problēmjautājumi, dodot iespēju ministriju politiskajai vadībai nepieciešamības gadījumā maksimāli operatīvi un efektīvi iesaistīties jautājumu risināšanā. Attiecīgi, pārskata perioda laikā notikušās aktualitātes, kas ziņotas ar ikmēneša ziņojumiem, netiek atkārtotas šajā ziņojumā.

Ļoti labs kopējais progress investīciju projektu uzsākšanā – līdz 2017. gada 31. decembrim uzsākti projekti ar ES fondu līdzfinansējumu 2,4 mljrd. *euro* (vairāk kā puse no kopējās ES fondu “aploksnes” 4,4 mljrd. *euro*) – par vienu gadu ātrāk izpildīts M.Kučinska Valdības rīcības plāna uzdevums²⁹. Vislielāko progresu uzrāda projekti atbalstam pētniecībā, tehnoloģiju attīstībā un inovācijā, vides aizsardzībā, kā arī izglītības jomā. Pozitīvi, ka jau par ceturto daļu no uzsāktajiem projektiem ir iepirkumu līgumi, kas samazina ieviešanas plānu nenoteiktības risku. Tāpat ir pieaugoša dinamika maksājumiem par jau veiktām investīcijām projektos. Progress projektu apstiprināšanā pusgada laikā ir gandrīz 14 %. Papildus vairāk kā pusotra mēneša laikā (līdz 2018. gada 19. februārim) apstiprināti projekti – 124,8 milj. *euro*, noslēgti līgumi – 132,4 milj. *euro* un veikti maksājumi – 51,0 milj. *euro* ES fondu finansējuma. 2018. gada februārī SI ir atvērta 21 projektu iesniegumu atlase par 1,3 mljrd. *euro* ES finansējuma – 10 atlases infrastruktūras attīstības jomā, 6 atlases izglītības un zinātnes jomā un 5 atlases vides energoefektivitātes jomā.

Ilustrācija Nr.1 “ES fondu projektu ieviešanas statuss līdz 2017. gada 31. decembrim milj. euro, % no ES fondu finansējuma; progress pret datiem līdz 2017. gada 30. jūnijam”

²⁸ Pieejams ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

²⁹ Līdz 2018. gada 31. oktobrim uzsākt projektus 2,4 mljrd. *euro* apmērā.

ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ieviešanā 2017. gads, vērtējot ieviešanas progresu salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, ir zīmīgs ar to, ka ir būtiski intensificējies līgumu slēgšanas process un attiecīgi arī projektu ieviešanas uzraudzības procesi. 2017. gadā tika noslēgti 526 līgumi 1,1 mljrd. *euro* apmērā. Aktīvākais līgumu slēgšanas periods bija februārī, kad noslēgti 77 līgumi par projektu īstenošanu 55 milj. *euro* apmērā, taču finansiāli apjomīgākais bija novembris, kad tika nokontraktēts ES fondu finansējums 156 milj. *euro* apmērā (47 līgumi). Ņemot vērā būtiski pieaugušo ieviešanā esošo projektu skaitu, daudz apjomīgāki un intensīvāki bija ar projektu ieviešanas uzraudzību saistītie procesi, tā piemēram, 2017. gadā CFLA veica 415 iepirkumu pārbaudes, 546 pārbaudes projektu īstenošanas vietā (t.sk. 471 ārpuskārtas un 75 plānotās pārbaudes), apstiprināja 514 līguma grozījumus un 1 354 maksājuma pieprasījumu un to daļas.

Projektu iesniegumu atlasu izsludināšana savu kulmināciju sasniedza 2016. gadā, kad bija izsludinātas 66 projektu iesniegumu atlases par ES fondu finansējumu 2,2 mljrd. *euro* apjomā, 2017. gadā turpinājās atlasu izsludināšana (izsludināta 31 projektu iesniegumu atlase par ES fondu finansējumu 1,1 mljrd. *euro* apjomā). Ņemot vērā to, ka projektu iesniegšanas termiņi izsludināto atlasu ietvaros ir dažādi, t.sk. ir tā saucamās “atvērtā tipa” atlases, ļoti liela daļa no 2016. gadā izsludināto atlasu ietvaros iesniedzamajiem projektu iesniegumiem iesniegti tieši 2017. gadā, attiecīgi kopumā CFLA 2017. gadā pieņēma projektus 57 projektu iesniegumu atlasēs, kuru ietvaros pieejams ES finansējums ir vairāk kā 2,5 mljrd. *euro*. 2017. gada II pusgadā tika intensificēta projektu iesniegšana, piemēram IKT, energoefektivitātes paaugstināšanas programmās (t.sk. valsts un pašvaldību ēku siltināšanas jomā, energoresursu centralizētā siltumapgādē), kā arī vairākās izglītības jomas programmās. Ņemot vērā, to, ka noslēgušos atlasu skaits pieaug, 2018. gadā aktuāls kļūs jautājums par izsludinātajās atlasēs neizmantotā finansējuma tālāku izmantošanu, tāpēc būtiska būs savlaicīga informācijas aprīte starp AI un VI, SI par plānoto rīcību saistībā ar neizmantoto finansējumu.

Lēmumu par projektu iesniegumiem apstrīdēšana VI

Ievērojot ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda nacionālo tiesisko regulējumu³⁰, projekta iesniedzējs VI var apstrīdēt SI pieņemto lēmumu par projektu iesniegumu, kas saņemti 2014. – 2020. gada plānošanas perioda izsludināto projektu iesniegumu atlasu ietvaros, noraidīšanu. VI periodā no 2017. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim ir saņemti pieci apstrīdēšanas iesniegumi par projektu iesniegumu atlases rezultātiem (sk. zemāk Tabulu Nr. 1).

---

³⁰ Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.—2020. gada plānošanas perioda vadības likums

Tabula Nr.1 "Saņemtie iesniegumi par projektu iesniegumu atlases rezultātiem, dati no 2017. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim"

SAM/ pasākums ³¹	AI	Iesniegti	Noraidīti	Apstrīdēti	Izskatīšanā	Rezultāts	
						Atstāts spēkā SI lēmums	Atgriezts atkārtotai izskatīšanai
4.1.1.	EM	37	8	2	0	2	0
5.2.1.2.	VARAM	3	2	1	0	1	0
4.2.1.2.	EM	66	3	1	0	0	1
4.3.1.	EM	85	5	1	0	0	1
Kopā:				5	0	3	2

Apstrīdēšanas iesniegumi tiek izskatīti noteiktajos termiņos. Lai arī no pārskata periodā saņemtajiem apstrīdēšanas iesniegumiem ir atcelti divi no pieciem SI lēmumiem, VI nav pamata konstatēt būtiskus trūkumus SI darbībā.

Projektu iesniegšana, līgumu slēgšana un investīciju plānu izpildes kopējais progress un tendences

Nozīmīgi, ka no šajā plānošanas periodā plānotajiem lielajiem projektiem, divi lielo projektu līgumi bija noslēgti 2017. gadā – uzsākta projekta "Rīgas tramvaja infrastruktūras attīstība" (ES fondu finansējums 65,7 milj. *euro* apmērā) un projekta "Vēsturiski piesārņoto vietu "Inčukalna sērskābā gudrona dīķi" sanācija, 2. posms" (ES fondu finansējums 24,9 milj. *euro* apmērā) īstenošana. Bez lielajiem projektiem finansiāli ļoti apjomīgi līgumi noslēgti arī par projekta "Kultūras un sporta kvartāla izveide Grīziņkalna apkaimē" īstenošanu (ES fondu finansējums 37,6 milj. *euro*), projekta "Daugavpils pieņemšanas parka un tam piebraucamo ceļu attīstība" īstenošanu (ES fondu finansējums 37 milj. *euro*) un projekta "Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai" īstenošanu (ES fondu finansējums 31,3 milj. *euro*).

Iepriekšējā pusgada ziņojumā, kā arī regulāri ikmēneša informatīvajos ziņojumos MK tika sniegta informācija par negatīvajām tendencēm IPIA – FS projektu iesniegumu iesniegšanas termiņu vairākkārtēju pagarināšanu, kas ietekmē projektu iesniegumu iesniegšanu CFLA. Ņemot vērā šo tendenci un, lai minimizētu snieguma ietvara mērķu neizpildes riskus, kas varētu rasties savlaicīgi neuzsāktu projektu ieviešanas un maksājuma pieprasījumu iesniegšanas dēļ, CFLA kā SI regulāri komunicē ar projektu iesniedzējiem, atgādinot par nepieciešamību savlaicīgi iesniegt projektu iesniegumus, konsultē neskaidros jautājumos par projektu iesniegumu sagatavošanu un aicina sniegt detalizētus skaidrojumus kavēšanās gadījumos. Kopumā līdz 2017. gadam ir būtiski samazinājies līdz šim neiesniegto projektu iesniegumu skaits. Taču jāatzīmē, ka ir pašvaldības, kuras plānotos projektu iesniegumus neiesniedz. Ņemot vērā, ka

³¹ 4.1.1. "Veicināt efektīvu energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un pāreju uz AER apstrādes rūpniecības nozarē", 5.2.1.2. "Atkritumu pārstrādes veicināšana", 4.2.1.2. "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās", 4.3.1. "Veicināt energoefektivitāti un vietējo AER izmantošanu centralizētajā siltumapgādē"

IPIA plānā tiek iekļauti FS pašu noteiktie projektu iesniegumu iesniegšanas termiņi, attiecīgi vērtējot situāciju uz 2017. gada decembra beigām konstatēts, ka vairāku SAM ietvaros FS nav ievērojuši paši savus noteiktos termiņus un iesnieguši projektu iesniegumus, kuriem bija rezervēts ES fondu finansējums vairāk kā 31 milj. euro apmērā. Tas ietver 12 degradēto teritoriju projektus (14,2 milj. euro), 9 pašvaldību uzņēmējdarbības infrastruktūras veicināšanas projektus (4,9 milj. euro), 7 ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas projektus (16,8 milj. euro), trīs projektus, kas vērsti uz energoefektivitātes paaugstināšanu un AER izmantošanu pašvaldību ēkās (0,4 milj. euro), 1 plūdu novēršanas projektu (2,5 milj. euro) un 1 centralizētās publiskās pārvaldes IKT platformas izveides projektu (3,8 milj. euro).

Līdz šim VARAM veikusi vairākus pasākumus, lai veicinātu ātrāku projektu uzsākšanu:

- 1) sadarbībā ar CFLA un FM ir organizējusi sanāksmes tiem projektu iesniedzējiem (lielajām pilsētām), kuru ietekme uz projektu iesniegšanas un maksājumu pieprasījumu plāna izpildi ir vislielākā;
- 2) tiek atbalstīta iepirkumu veikšana vienlaikus ar projektu iesniegšanu un vērtēšanu (ievērojot valsts atbalsta nosacījumus un neuzņemoties saistības pirms projekta apstiprināšanas);
- 3) izsludinot projektu atlasu vai nepieciešamības gadījumā pagarinot projektu iesniegumu iesniegšanas laiku jau izsludinātās atlases ietvaros, katram projektam tiek noteikts individuāls iesniegšanas termiņš.

VARAM kā AI paredz, ka daļai no projektiem (izņēmuma kārtā) tiks ļauts iesniegt tos vēlāk, tomēr lielākoties ir paredzēts, ka VARAM izvērtēs iespēju rīkot papildu atlases, finansējumu novirzot citu projektu īstenošanai³², tai skaitā, ņemot vērā EK lēmuma par snieguma ietvara izpildi laika grafiku, projektu ietvaros plānotos sasniedzamos rādītājus, projektu aktualitāti, gatavību un citus aspektus.

Kā jau iepriekš minēts, projektu iesniegumu kvalitātei ir ļoti liela nozīme, jo tā ietekmē iespējas noslēgt līgumus par projektu īstenošanu un attiecīgi arī ļauj ātrāk uzsākt maksājumu veikšanu par projektu ietvaros jau izlietotajiem līdzekļiem un veicina snieguma ietvara mērķu sasniegšanu, kā arī ļauj saņemt avansa maksājumus, kas var būt izšķiroši to projektu ieviešanas uzsākšanai, kuros ES fondu finansējuma atbalsts ir izšķirošs kritērijs projekta īstenošanas iespējamībai. Jāsecina, ka joprojām projektu iesniegumu kvalitāte arī šajā pārskata periodā neuzrāda uzlabojumus.

Kopumā SI bija iesniegti 1 493 projektu iesniegumi, no tiem vien 45 projektu iesniegumi jeb 3 % projektu iesniegumu tika apstiprināti bez nosacījumu izvirzīšanas. No 2017. gadā iesniegtajiem 665 projektu iesniegumiem

³² UK e-portfeļa sadaļā – uzraudzības ziņojumi → Atbildīgo iestāžu ziņojumi (atbilstoši MK 12.09.2017.sēdes protokola Nr. 45 8.10.apakšpunktam) linkā pieejami AI ziņojumi, t.sk. VARAM ziņojums un AI rīcības plāns: <https://komitejas.esfondi.lv/SitePages/Home.aspx>

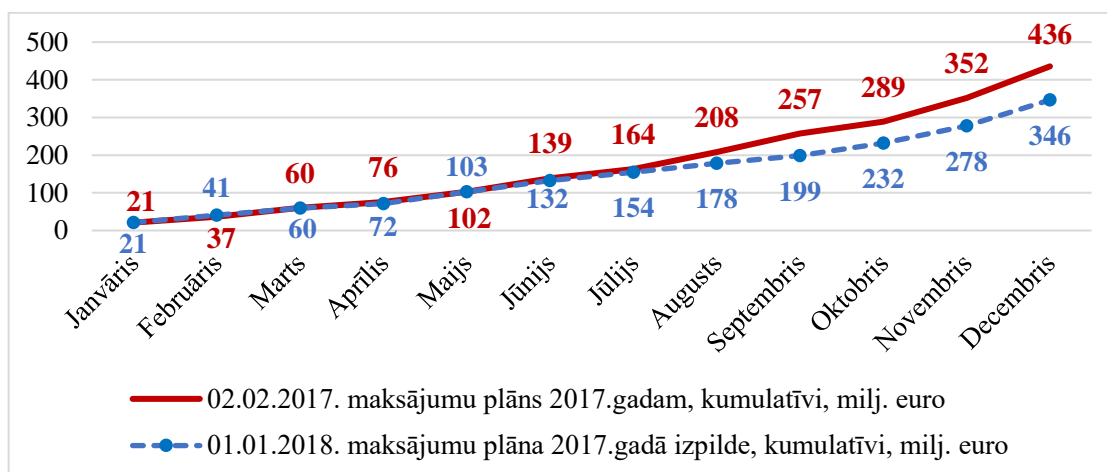
pirmajā vērtēšanas reizē pozitīvu lēmumu par projektu iesniegumu varēja pieņemt tikai 2,1 % procentu gadījumā (14 projektu iesniegumi). 2017. gada II pusgadā šis rādītājs ir vēl zemāks – vien 1,3 % (no 438 izvērtētajiem projektiem pozitīvs lēmums vien sešu projekta iesniegumu gadījumā). Vienlaikus jāatzīmē, ka 2017. gadā ir būtiski samazinājies noraidīto projektu iesniegumu apjoms – 2017. gadā kopumā tas ir 5,1 %, un 2017. gada II pusgadā vien 1,6 %, kas ir skaidrojams arī ar to, ka šajā pārskata periodā bija mazāks saņemto projektu iesniegumu atklāto projektu iesniegumu atlasēs skaits. Projektu iesniegumu neiesniegšanas iemesli, tāpat kā nepilnības aizvien ir tādas pašas – MK noteikumos noteikto nosacījumu neievērošana, vai to neatbilstoša interpretācija, kā arī informācijas nesaskaņotība projekta iesnieguma dažādās sadaļās, kas liecina par nepietiekamu projekta satura pārzināšanu, nepārdomātu projekta ieviešanas laika plānu, kas vienlaikus norāda arī uz riskiem projektu turpmākajā veiksmīgā un savlaicīgā ieviešanā. Vērtējot projektu iesniegumu kvalitāti, jāatzīmē, ka kvalitatīvi sagatavoto projektu iesniegumu skaita samazināšanās varētu būt skaidrojama arī ar apstākli, ka CFLA, vienojoties ar VI, lai samazinātu savlaicīgi neiesniegto projektu iesniegumu apjomu, kas 2017. gada I pusgadā ar katru mēnesi turpināja būtiski pieaugt, aicināja IPIA projektu iesniedzējus iesniegt projektus iespējami ātri.

Kavējumi projektu iesniegšanā, kā arī FS sniegtā informācija par kavējumiem un problēmām iepirkumu procedūrā, kapacitātes trūkums u.tml. iemesli, radīja novirzes no 2017. gadam noteiktā maksājumu mērķa – 435,6 milj. *euro*. Kopumā 2017. gadā veikti maksājumi 346,5 milj. *euro* apmērā, kas ir 79 % izpilde no plānotā. Vājāka maksājumu plānu izpilde ir dzelzceļa infrastruktūras, ēku energoefektivitātes veicināšanas, degradēto teritoriju revitalizācijas un ceļu rekonstrukcijas³³ jomās. Tas, galvenokārt, skaidrojams ar kavējumiem investīciju noteikumu virzībā, t.sk. stratēģijas un ieviešanas modeļu maiņu un atsevišķos gadījumos neplānotu skaņošanu ar DG COMP par valsts atbalsta jautājumiem u.c., ceļu rekonstrukcijas projektu izmaksu efektīvākiem risinājumiem (ietaupījumi), vēlāk iesniegtiem projektu iesniegumiem, iepirkumu sarežģījumiem un citām projektu uzsākšanas un ieviešanas problēmām.

---

³³ 6.2.1.2. pasākums “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un izbūve”; 4.2.1. SAM “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās”; 5.6.2. SAM “Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām”; 6.1.5. SAM “Valsts galveno autoceļu segu pārbūve, nestspējas palielināšana”

Ilustrācija Nr.2. ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda maksājumu plānu izpilde 2017. gadā, ES fondu finansējums kumulatīvi, milj. euro

Līdzīgi kā citos gados, maksājumu veikšanas intensitāte pieauga gada nogalē un vislielākais maksājumu apjoms vienā mēnesī veikts decembrī 68,9 milj. euro. Maksājumu plānu izpildi plānotajā apmērā vai pat pārsniegumi nodrošināti tehnoloģiju specializācijas un zinātniskas pētniecības, pilsētvides revitalizācijas, starptautiskās konkurētspējas veicināšanas, kā arī pašvaldību energoefektivitātes paaugstināšanu pašvaldību ēkās SAM/pasākumos.

IPIA projektu plānu izpilde gadā kopumā ir bijusi ar lielām ikmēneša negatīvām novirzēm. Konstatējams, ka FS maksājumu pieprasījumu iesniegšanas prognozes (plāns) izpildē būtiski neievēro disciplīnu – bieži neiesniedz maksājumu pieprasījumus plānotajā termiņā un plānotajā finanšu apjomā, kā arī vairākkārtīgi iesniedz izmainītus maksājumu pieprasījumu plānus, tos ievērojami samazinot gan pa mēnešiem, gan gadā kopumā. 2017. gadā kopā 494 projektos FS bija plānojuši iesniegt maksājumu pieprasījumus par 373,1 milj. euro. Kumulatīvi maksājumu pieprasījumi 2017. gadā iesniegti 97 % (361,5 milj. euro) no plānotā. Šādus rezultātus izdevās sasniegt pateicoties 233 projektiem, kuri neplānoti iesnieguši 102,5 (28,4 % no izpildes) milj. euro. Vienlaikus 230 projekti kopā neizpildīja savus plānus kopumā par 114,0 milj. euro, no kuriem 156 (67,4%) projekti savus plānus neizpildīja vairāk kā 25% (94,7 milj. euro). Plašākus skaidrojumus un aktuālo statusu par maksājumu plāniem skatīt FM ikmēneša ziņojumos MK³⁴.

Savukārt 2018. gada janvārī:

- 1) kopā bija plānots iesniegt 28 projektu iesniegumus par 25,0 milj. euro, no kuriem iesniegti 26 projekti par 24,2 milj. euro, kas parāda, ka gada sākumā nav būtiskas novirzes no pārskata periodā plānotā;
- 2) bet FS plānoto maksājumu pieprasījumu iesniegšanas plāna izpilde ir vājāka – no 101,2 milj. euro plānotā iesniegti tikai 67 %, kas radīja neizpildi 33,7 milj. euro. Projekti ar neizpildēm virs 200 tūkst. kopā ir 46, kuriem negatīvās novirzes no plāna izpildes ir 39,4 milj. euro. Vienlaikus

³⁴ Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

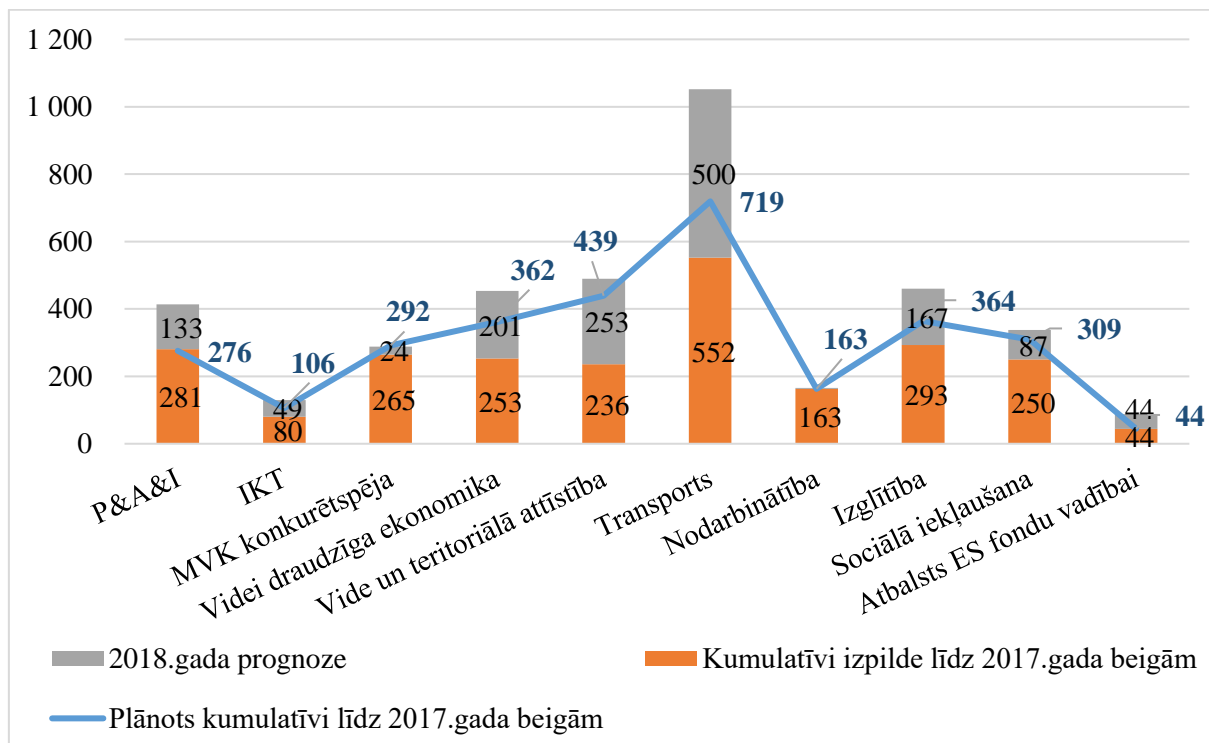
115 projekti pārsniedza savus plānus par 11,6 milj. *euro*. 2018. gada janvārī 158 projektiem plānu izpildes lielākas par 25% ir kopā 43,6 milj. *euro*. Kopējā neizpilde 29,2 milj. *euro* bija no projektiem ar noslēgtiem līgumiem un tikai 4,5 milj. *euro* tādiem projektiem, kuri bija plānojuši maksājumus pirms līguma noslēgšanas. No kopējām plānu neizpildēm 30,7 milj. *euro* ir IPIA projektos un 3,0 milj. *euro* atklātajās atlasēs. Detālāku informāciju par projektu iesniegumiem un maksājumu iesniegumiem pieejama ES fondu tīmekļa vietnē³⁵.

Negatīvās plānu novirzes projektu līmenī ietekmē kopējo Latvijas sniegumu pret EK noteiktajiem mērķiem (kas minēti iepriekš) un rada risku gan prioritārajam virzienam zaudēt finansējumu, gan iespējamu “neto” ES fondu zaudējumu Latvijai. Neskatoties uz ambiciozāku nacionālo ikgadējo maksājumu plāna nesasniegšanu pilnā apmērā, veiktie un EK deklarētie izdevumi līdz 2017. gada beigām ir pietiekamā apmērā un Latvija ir izpildījusi 2017. gada “N+3” EK noteikto ikgadējo mērķi – nav iestājies risks “neto” ES finansējuma samazinājumam proporcionāli neizpildei.

ES fondu ieviešanas progress nozarēs

2017. gadā SI bija plānojusi, ka projektu līgumi tiks noslēgti 1,7 mljrd. *euro* apmērā (kumulatīvi 3,0 mljrd. *euro*) ES fondu finansējuma.

Ilustrācija Nr.3 “Plānotie projektu līgumi līdz 2017. gada beigām, faktiskā izpilde un plāns 2018. gadam nozarēs, milj. euro, % no pieejamā ES fondu finansējuma”

Kā redzams ilustrācijā Nr. 3, tad tikai pētniecības un inovāciju jomā ir noslēgti līgumi vairāk kā plānots, savukārt nodarbinātības jomā un atbalstam ES

³⁵ Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/2018.gads>

fondu vadībā 2017. gada plāns izpildīts ļoti precīzi. Pārējās nozarēs nav izdevies izpildīt plānu – šāds secinājums tika arī izdarīts iepriekšējā ziņojumā, ka balstoties uz aktualizēto plānu gada vidū, netiks sasniegts gada sākumā plānotais apjoms. Lai gan aktualizētās prognozes rādīja, ka transporta jomā plānu varētu pat pārpildīt, neizpilde saistāma ar Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācijas projektu, kam ir mainīts iesniegšanas termiņš CFLA – 2018. gada 28. februāris.

Pozitīvi vērtējams augstais ES fondu finansējuma pieprasījums centralizētās siltumapgādes projektiem, pārsniedzot projektiem pieejamo finansējumu. Papildu nepieciešamais finansējums 6 805 775 *euro* apmērā tika pārdaļīts no daudzīvokļu ēku energoefektivitātes programmas.

2018. gada 4. janvāra MK sēdē apstiprināti MK noteikumi valsts ēku energoefektivitātes³⁶ jomā otrās kārtas īstenošanai, kā arī izpildīts valdības uzdevums izstrādāt papildinošas saimnieciskās darbības aprēķina metodiku, tādējādi būtiski samazinot projekta iesnieguma sagatavošanas un vērtēšanas procesa administratīvo slogu. Vienlaikus projektu uzsākšana ir ievērojami kavēta, salīdzinot ar sākotnēji plānoto.

Pārskata periodā risinātas arī problēmas, kas saistītas ar vājo sniegumu daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes³⁷ jomā – veikti grozījumi SAM regulējušajos MK noteikumos³⁸, ar kuriem tika veikta virkne uzlabojumu programmas darbībā. Papildus tam ALTUM tīmekļa vietnē tika publicētas precizētas un no informācijas apjoma pieprasīšanas viedokļa būtiski samazinātas pieteikumu veidlapas. EM un ALTUM nepārtraukti analizē programmas ieviešanas progresu un meklē risinājumus ātrākai projektu sagatavošanai un izvērtēšanai. Ņemot vērā SAM lēno ieviešanu EM ir izstrādājusi grozījumus SAM regulējušajos MK noteikumos, kuri tika izsludināti VSS 2017. gada 14. decembrī un paredz vairākus uzlabojumus programmas darbībā. DP grozījumos Nr. 3, kas šobrīd tiek izstrādāti, ir plānots samazināt programmas snieguma ietvara mērķi 2018. gadam par 9,6 milj. *euro*.

Finanšu instrumentos³⁹ kumulatīvi līdz 2017. gadā gala saņēmēju līmenī investēti 45,5 milj. *euro*, t.sk. 10,2 milj. *euro* ERAF finansējums. Aizdevumu garantijām⁴⁰ ir ievērojams progress. 2017. gada novembrī ALTUM parakstīja līgumu ar izaugsmes riska kapitāla fondu “ZGI-4”, kā arī ir noslēdzies izsludinātais iepirkums sēklas un sākuma kapitāla fondu atlasei, izvēlēti divi pretendenti līgumu slēgšanai. Detalizēta informācija par finanšu instrumentu

³⁶ 4.2.1.2. pasākums “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās”

³⁷ 4.2.1.1. pasākums “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās”

³⁸ MK 2017. gada 18. jūlija noteikumi Nr. 410 “Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 15. marta noteikumos Nr. 160 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās” 4.2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās” īstenošanas noteikumi”

³⁹ SAM pasākumi: 3.1.1.1. “Aizdevuma garantijas”; 3.1.1.2. “Mezanīna aizdevumi”; 3.1.1.3. “Biznesa eņģeļi ko-investīciju fonds”; 3.1.1.4. “Mikrokreditēšana un aizdevumi biznesa uzsācējiem”; 3.1.2.1. “Riskā kapitāls”; 3.1.2.2. “Tehnoloģiju akselerators”; 4.2.1.1 “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanai dzīvojamās ēkās”

⁴⁰ 3.1.1.1. pasākums Aizdevuma garantijas”

ieviešanas progresu ir pieejama tīmekļa vietnē⁴¹. Attiecībā uz 2018. gadu – plānotās investīcijas gala saņēmēju līmenī – pieejamas ES fondu tīmekļa vietnē⁴².

MK 2017. gada 13. jūnijā tika atbalstīti VARAM virzītie grozījumi MK rīkojumā par ITI finansējuma sadalījumu un sasniedzamajiem rādītājiem nacionālas nozīmes attīstības centru grupai, paredzot valsts budžeta virssaistību finansējuma pārdali 24 919 516 *euro* apmērā uz dabas un kultūras mantojuma jomu⁴³, tādejādi paplašinot ITI SAM sarakstu. Attiecīgie dabas un kultūras mantojuma MK noteikumi apstiprināti 2017. gada 24. oktobrī MK.

Pamatojoties uz MK 2016. gada 14. novembra rīkojumu Nr. 673 „Par konceptuālo ziņojumu „Par akustiskās koncertzāles īstenošanas modeli Rīgā”” 2. un 3. punktu, KM noslēdza līgumu par finanšu un ekonomisko aprēķinu izstrādi Nacionālās koncertzāles projekta īstenošanai publiskās un privātās partnerības jomā Rīgā un tika uzsākts darbs pie iespējamo īstenošanas modeļu izpētes un aprēķinu izstrādes. Padziļinātas situācijas izpētes un aprēķinu izstrādes gaitā tika secināts, ka, lai atrastu atbilstošāko koncertzāles projekta īstenošanas modeli, papildus nepieciešams veikt izpēti un aprēķinus arī 2016. gada 14. novembra konceptuālā ziņojumā „Par akustiskās koncertzāles īstenošanas modeli Rīgā”” minētajām alternatīvām „A” un „B”. Ar MK protokollēmumu tiek pieņemts zināšanai, ka KM līdz 2018. gada 1. maijam lēmuma pieņemšanai MK plāno iesniegt izvēlēto nacionālās koncertzāles Rīgā projekta īstenošanas modeļa risinājumu 5.6.1. SAM “Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu” ietvaros.

EK 2017. gada ziņojumā par Latviju ir norādījusi, ka atkritumu pārstrādes līmenis ir zems un lielākā daļa atkritumu tiek apglabāti poligonos, tādējādi pastāv risks, ka Latvija 2020. gadā nespēs sasniegt tai noteiktos mērķus Padomes 1999. gada 26. aprīļa Direktīvā 1999/31/EK *par atkritumu poligoniem* un jo īpaši attiecībā uz BNA apjoma samazināšanu. Atkritumu pārstrādes⁴⁴ trešajai projektu iesniegumu atlases kārtai “BNA pārstrādes iekārtu izveide” līdz 2018. gada 31. decembrim pieejamais KF finansējums ir 15,3 milj. *euro*. Lai nodrošinātu efektīvu pārstrādes iekārtu izveidi un direktīvās noteikto mērķu sasniegšanu, trešās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanai tika novirzīts papildu finansējums, to pārdalot no atkritumu dalītās vākšanas pasākuma 5 316 197 *euro* apmērā un atkritumu pārstrādes pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas 4 163 296 *euro* apmērā uz atkritumu pārstrādes trešo projektu iesniegumu atlases kārtu. Pārdale veicinās ātrākas investīcijas un DP 5. PV 2018. gada starpposma KF finanšu rādītāja izpildi, kā arī nodrošinās, ka BNA pārstrādes iekārtas tiek iepirktas, uzstādītas un uzsākta to ekspluatācija pirms 1999. gada 26. aprīļa

⁴¹ Finanšu instrumentu investīcijas gala saņēmējos un vadības izmaksās plāni: <http://www.esfondi.lv/2017.gads-un-ieprieks>

⁴² Plāni pieejami: <http://www.esfondi.lv/2018.gads>

⁴³ 5.5.1. SAM “Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus”

⁴⁴ 5.2.1.2. pasākums “Atkritumu pārstrādes veicināšana”

direktīvas 1999/31/EK par atkritumu poligoniem mērķu sasniegšanas termiņa. Tā kā atkārtota projektu iesniegumu atlase atkritumu dalītajā vākšanā netiks īstenota, finanšu rādītājs no atkritumu dalītās vākšanas pasākuma pārcelts uz atkritumu pārstrādes pasākumu. Savukārt atkritumu dalītās vākšanas⁴⁵ projektu iesniegumu atlasē tika saņemti deviņi pieteikumi, no kuriem projektu vērtēšanas kritēriju neatbilstības dēļ tika noraidīti pieci projektu iesniegumi.

SM uzsākusi grozījumu sagatavošanu MK noteikumos par iespēju izmantot publiskā finansējuma snieguma rezervi 15 899 728 *euro* veicot ieguldījumus galveno autoceļu pārbūvei⁴⁶ un 16 897 660 *euro* reģionālo autoceļu pārbūvei⁴⁷ pirms EK lēmuma par snieguma ietvara mērķu izpildi atbilstoši Sadarbības partneru par ES fondu jautājumiem darba grupas 24. oktobra sēdē lemtajam.

JNI ieviešanas riski novērsti, ņemot vērā IZM piedāvāto rīcību, kas atbalstīta MK 2017. gada 16. augusta sēdē⁴⁸, uz kā pamata LM piedāvāja priekšlikumu DP grozījumiem Nr. 3, kas paredz atbalsta JNI īstenošanas pagarināšanai līdz 2023. gadam, t.sk. atbalsta nenodarbinātiem jauniešiem turpināšanu citu LM pārziņā esošo SAM ietvaros, kā arī nodarbināto jauniešu atbalstu paredzot IZM pārziņā esošā mūžizglītības⁴⁹ pasākuma ietvaros.

Izpildot MK 2017. gada 12. septembra sēdes uzdevumu⁵⁰, MK 2017. gada 21. novembra sēdē izskatīts LM informatīvais ziņojums, kurā tika izvērtēti atbalsts bezdarbnieku izglītībai, jauniešu garantijas un nelabvēlīgākā situācijā esošo bezdarbnieku iekļaušanas⁵¹ projektu ieviešanas nosacījumi, izvērtēta NVA projektu īstenošanas gaita, efektivitāte, sasniegtie rezultāti un iekšējās kontroles sistēmas atbilstība drošas finanšu pārvaldības principiem, kā arī sniegts situācijas novērtējums, definēti pasākumiem konstatēto trūkumu novēršanai⁵². 2017. gada novembrī IZM apstiprinājusi vienas vienības izmaksu metodiku pedagogu un izglītības iestāžu atbalsta personāla (psihologi, sociālie pedagogi, logopēdi, speciālās izglītības pedagogi, pedagogu palīgi) atlīdzības izmaksu likmes noteikšanai priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanas⁵³ un pasākuma

⁴⁵ 5.2.1.1. pasākums "Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas attīstība"

⁴⁶ 6.1.5. SAM "Valsts galveno autoceļu segu pārbūve, nestspējas palielināšana"

⁴⁷ 6.3.1. SAM "Palielināt reģionālo mobilitāti, uzlabojot valsts reģionālo autoceļu kvalitāti"

⁴⁸ MK 16.08.2017. sēdes protokollēmuma Nr.39 48.§ "Informatīvais ziņojums "Par turpmāku atbalstu jauniešiem, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, un nodarbinātiem jauniešiem sākotnējās profesionālās izglītības programmu apguvei otrā un trešā profesionālās kvalifikācijas līmeņa ieguvei viena vai pusotra mācību gada laikā"

⁴⁹ 8.4.1. SAM "Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci"

⁵⁰ MK 2017. gada 12. septembra sēdes protokollēmuma Nr.45 42.§ "Informatīvais ziņojums "Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2017. gada 30. jūnijam"" 8.6.2.apakšpunkts

⁵¹ 7.1.1. SAM "Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam"; 7.2.1.1. pasākums "Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai; 9.1.1.1. pasākums "Subsidētās darbavietas nelabvēlīgākā situācijā esošiem bezdarbniekiem"

⁵² MK 2017. gada 21. novembra sēdes protokollēmuma Nr.58 33.§ "Informatīvais ziņojums "Par situācijas novērtējumu, veiktajiem un plānotajiem pasākumiem konstatēto trūkumu novēršanai Nodarbinātības valsts aģentūras īstenojo Eiropas Sociālā fonda projektu uzraudzības procesā"

⁵³ 8.3.4. SAM "Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus"

individuālo kompetenču attīstība⁵⁴ ietvaros, kā arī 2017. gada decembrī iesniegusi FM saskaņošanai vienreizējā maksājuma metodiku jaunatnes iniciatīvu projektu⁵⁵ īstenošanai priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai ietvaros, tādējādi veicinot projektu⁵⁶ plānoto darbību īstenošanu un 2018. gada finanšu mērķa sasniegšanu.

Izvērtējot situāciju Ieslodzījuma vietu pārvaldes īstenoto projektu bijušo ieslodzīto integrācija sabiedrībā un resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana⁵⁷ ietvaros, TM ir uzsākusi šo SAM MK noteikumu grozījumu procesu, paredzot papildu darbības projektu ieviešanas intensificēšanai, tādējādi virzoties uz snieguma ietvara mērķu sasniegšanu.

2017. gada 7. novembra MK sēdē apstiprināti grozījumi MK noteikumos par veselības veicināšanas un slimību profilakses⁵⁸ jomā īstenošanu, lai mazinātu administratīvo slogu FS, vienkāršojot un atvieglot projektus sagatavošanu un īstenošanu. Vienlaikus, izprotot nepieciešamību turpināt administratīvā sloga mazināšanu, sadarbībā ar VM tiek risināts jautājums, lai samazinātu uzkrājamās informācijas apjomu attiecībā uz DP noteiktajiem rādītājiem.

Progress sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu personām ar invaliditāti un ģimeniskai videi pietuvināto pakalpojumu bērniem⁵⁹ īstenošanā:

- 1) DI pasākuma⁶⁰ ietvaros ir izstrādāti un publiskai apspriešanai iesniegti Kurzemes, Zemgales un Vidzemes plānošanas reģionu DI plāni. Reģionu DI plānus paredzēts apstiprināt līdz 2018. gada 30. jūnijam;
- 2) Panākta vienošanās par jauna pasākuma⁶¹ par pakalpojumiem bērniem ar invaliditāti izveidi, kura ietvaros tiks iesaistītas nevalstiskās organizācijas sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanā bērniem ar funkcionāliem traucējumiem. Jauna pasākuma īstenošanas reglamentējošās dokumentācijas saskaņošanu plānots uzsākt 2018. gada martā.

⁵⁴ 8.3.2.2. pasākums "Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai"

⁵⁵ Atbilstoši MK 2016. gada 12. jūlija noteikumu Nr. 460 „Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” īstenošanas noteikumi” 23.2.4. apakšpunktā lietotajam saīsinājumam, ar jaunatnes iniciatīvu projektu tiek saprasts „atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupas izglītojamo iesaistei jauniešu aktivitātēs un iniciatīvu projektos ārpus formālās izglītības (turpmāk – jaunatnes iniciatīvu projekts), ko jaunatnes organizācijas un biedrības vai nodibinājumi, kas veic darbu ar jaunatni, organizē atbilstoši šo noteikumu 16.2. apakšpunktā minētajiem plāniem”

⁵⁶ Projekti “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”, Nr. 8.3.4.0/16/001, un “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”, Nr. 8.3.2.2/16/I/001

⁵⁷ 9.1.2.SAM “Palielināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū”; 9.1.3. SAM “Paaugstināt resocializācijas sistēmas efektivitāti”

⁵⁸ 9.2.4. SAM “Uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, jo īpaši, nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem”

⁵⁹ 9.2.2. SAM “Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem”

⁶⁰ 9.2.2.1. pasākums “Deinstitutionalizācija”

⁶¹ 9.2.2.3. pasākums “Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi bērniem ar invaliditāti”

Lielie projekti

Investīcijas četrus “lielus” projektu ietvaros ir plānotas par kopējo ES fondu finansējumu 492,5 milj. *euro* jeb 11 % no kopā 4,4 mljrd. *euro* ES fondu “aploksnes”:

1) VAS “Latvijas dzelzceļš” lielais projekts “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” (kopējās attiecināmās izmaksas 440,9 milj. *euro*, ES fondu finansējums 346,6 milj. *euro*). Ņemot vērā 2017. gada 7. oktobrī saņemto “Eurostat” atzinums⁶² par tā negatīvo ietekmi uz valsts budžetu, 2017. gada 5. decembrī MK izskatīts SM informatīvais ziņojums par projekta īstenošanas risinājumiem. Atbilstoši MK lēmumam pagarināts projekta iesnieguma iesniegšanas CFLA termiņš līdz 2018. gada 28. februārim. VAS “Latvijas dzelzceļš” ir uzsākusi konsultācijas ar JASPERS par aktualizēto projekta iesniegumu un pamatojošo dokumentāciju, vienlaikus informējot un iesaistot EK (DG REGIO) pārstāvjus ātrākam rezultātam. Atbilstoši CFLA projekta atlases grafikas VI saņemtās informācijas sagatavošana un nosūtīšana EK tehniskās palīdzības neatkarīgajam ekspertam (JASPERS IQR) plānota līdz 2018. gada 9. aprīlim. Projektu plānots iesniegt EK 2018. gada maijā. Detalizētāka, kā arī operatīvā ikmēneša progresa informācija pieejama FM ikmēneša ziņojumā⁶³.

2) RPSIA “Rīgas satiksme” lielais projekts “Rīgas tramvaja infrastruktūras attīstība” (kopējās attiecināmās izmaksas 97,4 milj. *euro*, ES fondu finansējums 70,0 milj. *euro*). 2017. gada 23. augustā EK apstiprināja projektu un 2017. gada 3. oktobrī parakstīts līgums ar CFLA. Notiek darbs pie būvuzraudzības un tramvaju vagonu iepirkumiem, kā arī būvniecības iepirkumiem. Prognozēts, ka par veicamajiem darbiem pēc iepirkuma līguma noslēgšanas provizoriski būvprojekts minimālajā sastāvā varētu tikt izstrādāts un būvatļauja izņemta 2018. gada otrajā ceturksnī.

3) VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” A korpusa būvniecības otrā kārtā (kopējās attiecināmās izmaksas 91 milj. *euro*, ES fondu finansējums 64,3 milj. *euro*). 2017. gada 28. augustā noslēgts iepirkuma līgums par būvprojekta izstrādi un autoruzraudzības veikšanu. Ciešā sadarbībā ar JASPERS konsultantiem turpinās darbs pie projekta iesnieguma – 2017. gada 15. septembrī projekts iesniegts CFLA, bija nepieciešami precizējumi. Projekta apstiprināšana un līguma slēgšana plānota 2018. gada II ceturksnī.

4) Vēsturiski piesārņoto vietu “Inčukalna sērskābā gudrona dīķi” sanācijas otrais posms (kopējās attiecināmās izmaksas 29,7 milj. *euro*, ES fondu finansējums 11,6 milj. *euro* un virssaistības 13,3 milj. *euro*). 2017. gada 23. oktobrī EK apstiprināja projektu un 2017. gada 21. novembrī parakstīts

⁶² Projekta tālākai vērtēšanai bija nepieciešams “Eurostat” atzinumu par projekta iesniedzēja uzņēmējdarbības plānu, kas pierāda privātā investora principa ievērošanu un tādējādi pamatkapitāla palielināšana netiek atzīta kā vispārējās valdības sektora izdevumi.

⁶³ Atbilstoši MK 2017. gada 17. janvāra sēdes protokola Nr.3 39.§ “Informatīvais ziņojums “Par lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” sagatavošanas progresu, izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem un projekta īstenošanas risinājumiem”” 10. punktā noteiktajam

līgums ar CFLA. Attiecībā uz iepirkumu par sanācijas darbiem, kā arī iepirkumu par inženiertehniskajiem darbiem līgumi ar izpildītājiem noslēgti 2018. gada 1. februārī.

4.2. 2018. gada un turpmāko gadu investīciju finanšu prognozes, risku novērtējums un riskus mazinošie pasākumi

Valsts budžeta izdevumu un ieņēmumu plānu ES fondu projektiem FM prognozē, balstoties uz (1) IPIA projektu ieviešanas plāniem, piemērojot pat 50 - 60% samazinājumu pirmo gadu plūsmās, jo līdzšinējā projektu plānu ticamība ir kritiski zema, (2) pieņemumiem neuzsāktiem projektiem, balstoties uz ministriju plānoto MK noteikumu apstiprināšanas laika grafiku un atlašu plāniem un (3) iepriekšējo plānošanas periodu pieredzi. Kopumā projektu īstenotāji joprojām ir pārāk optimistiski, plānojot projektu naudas plūsmu, nepietiekami izvērtējot iespējamus riskus un iespējamās laika nobīdes. Šobrīd secināms, ka projektu īstenotāju pieteiktie plāni nav uzskatāmi par reālistiskiem. Projektu īstenotāji paredz budžeta izdevumus 2018. gadā vairāk nekā 1 mljrd. *euro*, kas vienlaikus jau ir 22 % kritums, salīdzinot ar 2017. gada jūlija prognozi. Līdzšinējā pieredze iepriekšējos plānošanas periodos liecina, ka Kohēzijas politikas investīciju ieviešanai valsts budžeta izdevumi bijuši atsevišķos gados maksimāli 750 - 780 milj. *euro*, attiecīgi budžeta likumā 2018. gadam ieplānoti 600milj. *euro* investīcijām ES fondu projektiem, ņemot vērā ieviešanas gaitu. Tāpat līdzšinējā pieredze gan iepriekšējā plānošanas periodā kopumā, gan šī perioda pirmajos gados liecina, ka tieši pēdējie trīs gadi (2021-2023) ir intensīvākie. FM secina – kamēr projektu īstenotāji nedemonstrē ieviešanas plānu izpildi bez būtiskām nobīdēm, ievērojot stingru finanšu disciplīnu, projektu īstenotāju prognozes nav objektīvi izmantojamas valsts budžeta izdevumu ticamai plānošanai (īpaši attiecībā uz 2019. gadu un turpmākiem gadiem). Ņemot vērā 2018. gada ES fondu investīciju un naudas plūsmas sekmes un aktualizējot prognozes turpmākiem gadiem, noteiktā kārtībā tiks aktualizēts arī valsts budžeta izdevumu un ieņēmumu plāns turpmākiem gadiem.

Analizējot prognožu izmaiņu un noviržu iemeslus, FM konstatē, ka 2017. gada maksājumu plūsmas novirzēs lielākā ietekme ir dēļ atsevišķu atbildīgo nozaru ministriju (galvenokārt, EM) būtiski kavētas investīciju MK noteikumu apstiprināšanas, regulāri neievērojot MK apstiprināto grafiku, kas, savukārt, ir priekšnosacījums projektu atlašu uzsākšanai (attiecīgi atlases tika uzsāktas ievērojami vēlāk un līgumi tika slēgti vēlāk nekā būtu bijis pēc plānotā, ja MK noteikumus apstiprinātu noteiktā laikā).

2018. gada pirmajā pusē CFLA veltīs īpašu uzmanību projektu ieviešanas plānu kvalitātei, vērsīsies pie īstenotājiem, lai kopīgi panāktu reālistiskākas prognozes un risku pārvaldības modeli. Attiecīgi kopējie Kohēzijas politikas ieviešanas finanšu plūsmas plāni tiks aktualizēti 2018. gada otrā pusē, ņemot vērā faktisko izpildes situāciju un aktualizētās īstenotāju prognozes saistībā ar finanšu disciplīnas ierosinājumu (skatīt 4.3. sadaļā). Tomēr īstenotāju plānu izpildei

regulāri tiks sekots līdzi, aktualizējot ikmēneša izpildes informāciju ES fondu tīmekļa vietnē⁶⁴. CFLA sekos līdzi plānu ievērošanai, aktīvi komunicējot ar projektu iesniedzējiem īpaši kavējumu un citu problēmu gadījumā, sniegs nepieciešamo konsultatīvo atbalstu, lai pēc iespējas palīdzētu novērst kopējā gada plāna būtiskas neizpildes risku. FM turpinās ziņot regulāri ar ikmēneša ziņojumiem MK par šo plānu izpildi un būtiskām negatīvām novirzēm (virs 25%) projektu līmenī.

Attiecībā uz “n+3” 2018. gada un turpmāko gadu ikgadējiem finanšu mērķiem un risku Latvijai zaudēt “neto” ES fondu piešķirumu - 2017. gada decembrī EK noteica labvēlīgāku un elastīgāku pieeju, mainot principu no “n+3” katram fondam atsevišķi (ERAF, KF, ESF un JNI) uz kopējo mērķi programmā. Tas ievērojami samazina risku programmā zaudēt “neto” ES finansējumu, jo kāda fonda sekmīgāka ieviešana (mērķa pārpilde) var kompensēt kāda cita fonda vājāku sniegumu. Attiecīgi aktualizētās prognozes liecina, ka **2018. gadā un turpmākos gados ir ļoti minimāla ticamība, ka iestātos risks neizpildīt “n+3” mērķus programmā kopumā.** Secināms, ka pieļaujamā riska robeža ir vairāk kā 400 milj. euro, t.i. pie mazākas izpildes neiestājas ES finansējuma zaudēšanas risks. Pozitīvi, ka jau līdz 2017. gada beigām par 62,2 % ir izpildīts 2018. gadā deklarējamo izdevumu mērķis. Līdz ar to 2018. gadā atlicis deklarēt EK tikai 243 milj. euro, lai izpildītu minimālo “n+3” mērķi.

2018.gada beigu snieguma ietvara mērķi – risku novērtējums

Zemāk izcelti PV, kuros ir ievērojams risks nenasniegt DP noteikto 2018. gada beigu snieguma ietvara mērķi un attiecīgi risks nesaņemt iespēju izmantot snieguma rezerves finansējumu konkrētajā PV (kopā 144,8 milj. euro), un iespējamie pasākumi, lai novērstu risku:

1) 9 PV (veselība, sociālā iekļaušana):

a) ERAF – augsts risks zaudēt snieguma rezervi 11,8 milj. euro. Ja EK neatbalsta DP 3. grozījumu priekšlikumu, ar kuriem tiek samazināts snieguma mērķis, tad nav iespējams sasniegt esošā mērķa minimālo robežu. Bez DP 3. grozījumiem līdz minimālai mērķa robežai trūkst apm. 26,9 milj. euro. Vienlaikus CFLA prognozē piemērotā ticamības korekcija rāda iespēju uzlabotam sniegumam tikai līdz 4,0 milj. euro, ja izpildās īstenotāju plānotais, un tas nenosedz nepieciešamo minimālo apjomu.

Galvenā rīcība: (1) DP 3. grozījumu priekšlikuma⁶⁵, samazinot snieguma mērķi, aizstāvība EK.

⁶⁴ <http://www.esfondi.lv/2018.gads>

⁶⁵ (1) 2017. gada 30. novembrī EK apstiprinājusi darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” (turpmāk – DP) grozījumus Nr.2.⁶⁵, kas paredz izglītības, prasmju un mūžizglītības prioritārā virziena snieguma ietvara mērķu samazinājumu un citus grozījumus, kas izrietējuši, nozaru ministrijām sagatavojot precīzākus investīciju plānus un nosacījumus. (2) 2017. gada 29. decembrī saskaņošanai ES fondu UK rakstiskās procedūras ietvaros uzsākts DP grozījumu Nr.3 saskaņošanas process. 2018.gada I ceturksnī plānota minēto grozījumu iesniegšana apstiprināšanai MK un pēc tam EK.

b) ESF – augsts risks zaudēt snieguma rezervi 14 milj. euro. Ja EK neatbalsta DP 3. grozījumu priekšlikumu, ar kuriem tiek samazināts snieguma mērķis, tad nav iespējams sasniegt esošā mērķa minimālo robežu. Bez DP 3. grozījumiem līdz minimālai mērķa robežai trūkst apm. 22,1 milj. euro. Vienlaikus CFLA prognozē piemērotā ticamības korekcija rāda iespēju uzlabotam sniegumam tikai līdz 6,7 milj. euro, ja izpildās īstenotāju plānotais, un tas nenosedz nepieciešamo minimālo apjomu. Vienlaikus arī ar samazinātu snieguma mērķi neliels risks saglabājas, ja ir ievērojamas novirzes īstenotāju plānos un iestājas kādi neparedzēti riski.

Galvenā rīcība:

- (1) DP 3. grozījumu priekšlikuma, samazinot snieguma mērķi, aizstāvība EK;
- (2) Stingra ikmēneša plānu ieviešanas uzraudzība, finanšu disciplīna, CFLA sadarbība ar projektu sagatavotājiem/īstenotājiem, sniedzot konsultatīvu atbalstu projektos konstatēto problēmu risināšanā.

2) 8 PV (izglītība):

a) ERAF – augsts risks zaudēt snieguma rezervi 16,9 milj. euro, ja ievērojami nepiepildās projektu īstenotāju plānotā plūsma. Projektu īstenotāju plāni ir ļoti optimistiski un neliecina par risku. Tomēr, tā kā projektos ir nozīmīga daļa infrastruktūras iepirkumiem un jau ir konstatētas problēmas (saņemti pretendentu atteikumi, projektos veidojas sadārdzinājumi, nepieciešami līguma grozījumi, kavējas būvprojektu saskaņošana), kas var radīt gan kavējumus, gan finanšu korekcijas konstatēto pārkāpumu dēļ, CFLA aplēse gada beigās rāda, ka ir augsts risks nerasniegt minimālo mērķa robežu par apm. 9,7 milj. euro. Vienlaikus šajā CFLA prognozē piemērotā ticamības korekcija rāda iespēju uzlabotam sniegumam līdz 41,0 milj. euro, ja izpildās īstenotāju plānotais (galvenokārt, vispārējo un profesionālo vidusskolu investīciju projektos).

Galvenā rīcība:

- (1) Stingra ikmēneša plānu ieviešanas uzraudzība, finanšu disciplīna, CFLA sadarbība ar projektu sagatavotājiem/īstenotājiem, sniedzot konsultatīvu atbalstu projektos konstatēto problēmu risināšanā.;
- (2) gadījumā, kad projekta kopējās izmaksas lielākas nekā ERAF projekta attiecināmās, CFLA sadarbībā ar īstenotājiem un IZM izvērtēs iespēju un lietderību palielināt projektu kopējās attiecināmās izmaksas, nemainot pieejamo ERAF, tādējādi rodot iespēju deklarēt EK vairāk.

b) ESF – augsts risks zaudēt snieguma rezervi 14,5 milj. euro. Ja EK neatbalsta DP 3. grozījumu priekšlikumu, ar kuriem kārtējo reizi tiek samazināts snieguma mērķis, tad ir maza riska rezerve starp projektu īstenotāju plānotām plūsmām un CFLA piesardzīgo aplēsi. Bez DP 3. grozījumiem līdz minimālai mērķa robežai trūkst apm. 5,5 milj. euro. Vienlaikus CFLA prognozē piemērotā ticamības korekcija rāda iespēju uzlabotam sniegumam līdz 8,2 milj. euro, ja izpildās īstenotāju plānotais.

Galvenā rīcība:

(1) Stingra ikmēneša plānu ieviešanas uzraudzība, finanšu disciplīna, CFLA sadarbība ar projektu sagatavotājiem/īstenotājiem, sniedzot konsultatīvu atbalstu projektos konstatēto problēmu risināšanā;

(2) DP 3. grozījumu priekšlikuma, samazinot snieguma mērķi, aizstāvība EK.

3) 5 PV (vide un teritoriālā attīstība):

KF – augsts risks zaudēt snieguma rezervi 11,8 milj. euro, ja kaut nedaudz nepiepildās projektu īstenotāju plānotā plūsma. Tā kā bija neplānoti zema interese no projekta īstenotājiem ar atkritumu pārstrādi un savākšanas sistēmas attīstības pasākumos un projektos ir nozīmīga daļa infrastruktūras iepirkumiem un ir daudz nezināmo, jo nav uzsākti visi projekti vai nav noslēgti iepirkumi, CFLA aplēse rāda, ka ir augsts risks nenasniegt minimālo mērķa robežu par apm. 7,9 milj. euro. Ja izpildās īstenotāju plānotais (galvenokārt, ūdenssaimniecības jomā), tad mērķi iespējams sasniegt, uzlabojot sniegumu par 9,8 milj. euro.

Galvenā rīcība:

(1) Stingra ikmēneša plānu ieviešanas uzraudzība, finanšu disciplīna, CFLA sadarbība ar projektu sagatavotājiem/īstenotājiem, sniedzot konsultatīvu atbalstu projektos konstatēto problēmu risināšanā. Pastiprināta līgumu/maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafika grozījumu pamatotības izvērtēšana CFLA, mērķtiecīgs un fokusēts CFLA darbs ar projektiem, kur ir potenciāls lielākiem deklarējamiem investīciju izdevumiem, t.sk. par avansu iespējamību būvniekiem, ja pieļauj iepirkuma līgums;

(2) Turpināt CFLA praksi individuāli ar FS izrunāt/izskaidrot pirmā maksājuma pieprasījuma kļūdas, lai nākamie maksājumu pieprasījumi būtu kvalitatīvāki;

(3) Gadījumā, kad projekta kopējās izmaksas lielākas nekā KF projekta attiecināmās, CFLA sadarbībā ar īstenotājiem un VARAM izvērtēs iespēju un lietderību palielināt projektu kopējās attiecināmās izmaksas, nemainot pieejamo KF, tādējādi rodot iespēju deklarēt EK vairāk.

(4) Iespēju robežās izņēmuma kārtā pagarināt termiņu pēdējam FS maksājumu pieprasījumam, lai deklarētajos izdevumos varētu iekļaut plānotos lielākus izdevumus par sezonā (jūlijs, augusts un īpašos gadījumos septembris) veiktiem darbiem. Nosacījums, ja CFLA tos var paspēt pārbaudīt un apstiprināt.

4) 4 PV (energoefektivitāte):

ERAF – vidējs risks zaudēt snieguma rezervi 12,1 milj. euro. Ja ievērojami nepiepildās projektu īstenotāju plānotā plūsma pastāv risks nenasniegt minimālo mērķa robežu par 1,4 milj. euro. Līdzšinējā pieredze valsts ēku un dzīvojamo māju energoefektivitātes pasākumos demonstrē negatīvu tendenci kavējumiem un citiem sarežģījumiem, joprojām ir daudz nezināmo, t.sk. valsts ēku gadījumā īpaši attiecībā uz iespējamā izmaksu pieauguma ietekmi un būvniecības iepirkumu

procesu. Vienlaikus projektu īstenotāju plāni ir ļoti optimistiski un neliecina par būtisku risku.

Papildus jauns un vēl projektu plānos neievērtēts risks var rasties, ņemot vērā EK 2017. gada beigu komunikāciju visām dalībvalstīm, aicinot neveikt investīcijas ilgtermiņa sociālās aprūpes infrastruktūrā. Šobrīd identificēti projekti par kopējo summu indikatīvi 11 – 20 milj. *euro*, bet tomēr ar nebūtisku sagaidāmo deklarējamo izdevumu apjomu 2018. gadā, uz ko varētu šāds risks attiekties valsts un pašvaldību ēku energoefektivitātes pasākumos. Vienojoties par rīcību ar iesaistītām iestādēm, CFLA ir informējusi konkrēto projektu īstenotājus par iepriekš minēto risku, kad EK var lemt nelīdzfinansēt šādas izmaksas, un aicinājusi īstenotājus neuzņemties saistības iepirkumos, kamēr nav skaidras atbildes no EK uz LM 2017. gada 5. decembra un FM 2017. gada 27. decembra vēstulēm EK. Vienlaikus LM kā atbildīgā nozares ministrija par sociālās aprūpes politiku plāno virzīt MK ziņojumu, lai lemtu par rīcību ar projektiem.

Galvenā rīcība:

- (1) Stingra ikmēneša plānu ieviešanas uzraudzība, finanšu disciplīna, CFLA sadarbība ar projektu sagatavotājiem/īstenotājiem, sniedzot konsultatīvu atbalstu projektos konstatēto problēmu risināšanā;
- (2) gadījumā, kad projekta kopējās izmaksas lielākas nekā ERAF projekta attiecināmās, CFLA sadarbībā ar īstenotājiem un atbildīgajām iestādēm izvērtēs iespēju un lietderību palielināt projektu kopējās attiecināmās izmaksas, nemainot pieejamo ERAF, tādējādi rodot iespēju deklarēt EK vairāk;
- (3) DP 3.grozījumu priekšlikuma, samazinot snieguma mērķi, aizstāvība EK;
- (4) LM un FM turpināt aktīvu komunikāciju ar EK, iebilstot un nepieļaujot atbilstīgo izmaksu ierobežojumu maiņu plānošanas perioda vidū un kritiski – uz jau plānotajiem projektiem - attiecībā uz publisko līdzekļu ieguldījumiem ilgtermiņa sociālās aprūpes institūcijās. LM plāno sadarbībā ar FM un VARAM izstrādāt un iesniegt MK informatīvo ziņojumu un priekšlikumu rīcībai par šo jautājumu;
- (5) EM veikt detalizētu katra resora plānotā projekta un jaunu iespējamo priekšlikumu izvērtējumu, rezultātā sagatavot precīzus katra projekta iesniegšanas termiņus un naudas plūsmu, balstoties uz reāliem projekta izstrādes soļiem un uzdevumiem, ievērtējot iespējamus riskus, kā arī stingrākus pasākumus šo termiņu ievērošanai;
- (6) jaunajiem projektiem vai papildus izmaksām EM norādīt konkrētu finansējuma avotu, kas nerada negatīvu ietekmi uz vispārējo budžetu.

5) 6 PV (transports):

KF – vidējs risks zaudēt snieguma rezervi 57,2 milj. euro, ja ievērojami nepiepildās projektu īstenotāju plānotā plūsma pastāv risks, ka minimālais mērķis tiks izpildīts tikai ar nenozīmīgu rezervi.

Galvenā rīcība – stingra ikmēneša plānu ieviešanas uzraudzība, finanšu disciplīna, CFLA sadarbība ar projektu sagatavotājiem/īstenotājiem, sniedzot konsultatīvu atbalstu projektos konstatēto problēmu risināšanā.

Pārējos PV netiek saskatīti nozīmīgi snieguma ietvara neizpildes riski. Attiecībā uz citu uzraudzības rādītāju izpildi (gan iznākuma, gan rezultātu) detalizēta informācija pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁶⁶.

Efektīvai un operatīvai projektu ieviešanas risku pārvaldībai noteikti turpmāk stingri uzraugāmie 2018. gada plāni mēnešu dalījumā (lai ātrāk būtu identificējami riski un meklēti risinājumi, lai pēc iespējas maksimāli izpildītu kopējo gada plānu), kas plašākā detalizācijā pieejami ES fondu tīmekļa vietnē⁶⁷:

(1) Kopējais **SAM ES fondu maksājumu plāns** 2018. gadam un turpmākiem gadiem atbilstoši piesardzības principam (paredzot projektu īstenotāju plānu novirzes un citus riskus);

(2) Apkopotie IPIA projektu iesniedzēju un visu FS projektu ieviešanas naudas plūsmas plāni (maksājumu pieprasījumu iesniegšanas prognozes) 2018. gadam un turpmākiem gadiem.

4.3. ES fondu projektu ieviešanas plānu finanšu disciplīnas pasākumi

Latvijā pašreiz ir noteikts šāds normatīvais regulējums attiecībā uz ES fondu ieviešanas plānu uzraudzības un disciplīnas noteikumiem, nosacījumiem un atbildību:

1) AI saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.—2020. gada plānošanas perioda vadības likuma 11. panta trešās daļas 2. punktu ir noteikts pienākums atbilstoši plānošanas dokumentiem nodrošināt SAM kopējo rezultātu sasniegšanu, tai skaitā iznākuma un rezultāta rādītāju sasniegšanas uzraudzību. Mehānismi, kas sekmē šī pienākuma izpildi ir noteikti gan horizontālajos ES fondu ieviešanas MK noteikumos, gan SAM investīciju ieviešanas MK noteikumos (kur noteikti arī sasniedzamie snieguma ietvara mērķi un rezultātu vērtības arī plānošanas perioda beigās), gan arī plašāk VI uzraudzības vadlīnijās, kā arī atrunāti CFLA un AI starpresoru vienošanās, t.sk. paredzētas iestāžu ceturkšņa sanāksmes par investīciju progresu un riskiem;

2) Sadarbības iestāde (CFLA) jau šobrīd var pieņemt lēmumu par valsts budžeta iestādes asignējuma apturēšanu gadījumā, ja FS, kas ir valsts budžeta iestāde, vienošanās noteiktajos termiņos neiesniedz maksājuma pieprasījumu,

⁶⁶ Aktuālākie rādītāju izpildes dati (operatīvie no vadības informācijas sistēmas) pieejami vietnē, kur ir arī detalizētas operatīvās prognozes pieejamas prognožu apakšsadaļā un tiek regulāri aktualizētas: <http://www.esfondi.lv/2017.gads-un-ieprieks>).

⁶⁷ <http://www.esfondi.lv/2018.gads>

atbilstoši normatīvajiem aktiem par asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtību var pieņemt lēmumu par asignējuma apturēšanu (MK 2015. gada 13. maija noteikumu Nr. 130 “Noteikumi par valsts budžeta līdzekļu plānošanu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu īstenošanai un maksājumu veikšanu 2014.-2020. gada plānošanas periodā” 18. punkts), kā arī saskaņā ar MK 2010. gada 28. decembra noteikumu Nr. 1220 “Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība” 51. punktu arī gadījumos, kad projekts netiek īstenots saskaņā ar līgumu vai vienošanos par projekta ieviešanu un tiek izskatīta nepieciešamība uzsākt procesu par līguma vai vienošanās par projekta ieviešanu laušanu.

3) Projekta līmenī finanšu korekcija (publiskā atbalsta proporcionāls samazinājums) atbilstoši vadošās iestādes vadlīnijām ir paredzēta tikai projekta beigās projekta mērķa un rādītāju būtiskas nesasniedzšanas gadījumā, savukārt finanšu ieviešanas plānu neizpildes gadījumā nav noteikti normatīvajos aktos, projektu līgumos un vienošanās FS saistoši finanšu disciplīnas pasākumi - nav noteiktu saistošu finanšu mērķu (piemēram, līgumos iekļautie finansēšanas plāni un maksājumu pieprasījumu iesniegšanas plāni nav noteikti kā saistoši) un būtiskas plānu neizpildes gadījumā nav noteiktu “sankciju” – nav tiesiski piemērojama nozīmīgas ietekmes instrumentu, lai FS būtu īpaši motivēts uzlabot projekta ieviešanas finanšu disciplīnu.

Konstatējot sistēmiskas projektu plānu novirzes, FM ievieša papildu mehānismu stingrākai strukturētai ikmēneša uzraudzībai, lai iespējami ātri identificētu tos SAM/pasākumus, kur pastāv iespēja nesniegt minētos rādītājus, kā arī rastu iespējami ātrus un efektīvus risinājumus gada laikā. Šāda prakse tiks turpināta un atsevišķi iestāžu sadarbības elementi tiks uzlaboti/stiprināti:

- a) Katru mēnesi - FM sadarbībā ar CFLA apkopo projektu nobīdes projektu iesniegšanas termiņu izpildē maksājumu pieprasījumu iesniegšanas plūsmā, kā arī veiktos un nepieciešamos risku mazināšanas pasākumus, un iekļauj ikmēneša ziņojumā MK;
- b) Turpmāk gadījumos, kad FS iesniedz būtiskas (virs 25 % no konkrētā gada plāna) izmaiņas maksājumu pieprasījumu prognozēs projekta līmenī, saskaņā ar starpresoru vienošanos CFLA informēs AI un VI par risku un, AI vērtējot konstatēto projekta izmaiņu ietekmi uz snieguma ietvaru, kā arī spēju sasniegt DP noteiktos rādītājus, iestādēm savstarpēji jāvienojas par nepieciešamo un iespējami labāko rīcību. VI vērtē ietekmi uz “N+3” izpildi.

Secināms, lai konkrētus FS saistošus projekta finanšu disciplīnas un atbildības (t.sk. finanšu korekciju) pasākumus ieviestu un tiesiski korekti piemērotu, t.sk. ņemot vērā ietekmi uz valsts budžetu:

- 1) nepieciešams pieņemt attiecīgu MK lēmumu un MK noteikumu grozījumus par papildus disciplinēšanas pasākumu ieviešanu projektu līmenī;

2) nepieciešams noteikt atšķirīgu disciplīnas pasākumu kārtību atkarībā no FS veida, ņemot vērā ietekmi uz budžetu⁶⁸.

Ņemot vērā līdz šim konstatētās ievērojamās nobīdes FS plānos un ziņojumā iepriekš sniegto situācijas analīzi un secinājumus, FM sniedz argumentētu izklāstu un priekšlikumus praktiski ieviešamai stingrākai projektu īstenotāju atbildībai par finanšu disciplīnas ievērošanai – noteikt rīcību, kad (a) projekta gada plāns nav izpildīts par vairāk kā 25 % vai (b) projekts pagarinās par vairāk kā 6 mēnešiem. Finanšu disciplīnas ir piemērojamas projektos, par kuriem ir noslēgti līgumi vai vienošanās ar CFLA un nav attiecināmās uz projektu iesniedzēju projektu iesniegšanas prognožu neizpildēm (atkāpes no FS projektu iesniegšanas plāna tiek apkopotas un iesniegtas MK informatīvajos nolūkos).

Ņemot vērā 2018. gada sākumā atjaunotās projektu finanšu plūsmas prognozes, secināms, ka tās kopumā nav ticamas, jo ir pārāk optimistiskas pat pēc aktualizēšanas.

Tādēļ FM ierosina tomēr vēl veltīt papildus laiku CFLA un FS detāli izskatīt projektu ieviešanas riskus un atkārtoti precizēt prognozes.

Tikai pēc šiem pasākumiem – pēc “pārejas perioda” stātos spēkā finanšu disciplīnas atbildības nosacījumi un kārtība, kad projekta gada plāns nav izpildīts par vairāk kā 25 % vai projekts pagarinās par vairāk kā 6 mēnešiem:

Pārejas periods	<p>CFLA veiks intensīvu darbu ar visu projektu FS, atkārtoti dodot iespēju aktualizēt projektu maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafiku.</p> <p>Mērķis: (1) kopīgi panākt reālistiskas prognozes, ievērtējot “laika rāmī” dažādu faktoru ietekmi un iespējamās nobīdes;</p> <p>(2) izglīt FS projektu naudas plūsmas prognozēšanas aspektos, tādējādi daļēji stiprināt īstenotāju kapacitāti, informējot par dažādiem iespējamiem riskiem un to ietekmi;</p> <p>(3) praktiski apzināt nozīmīgākos katra projekta riskus un iespēju konsultatīvi palīdzēt īstenotājiem savlaicīgi mazināt risku iestāšanos vai ietekmi, ja iespējams.</p>
-----------------	--

Pēc pārejas perioda attiecinot uz situāciju pēc 2018.gada 1.septembra:

Lai konkrētus FS saistošus projekta finanšu disciplīnas un atbildības pasākumus ieviestu un tiesiski korekti piemērotu (t.sk. finanšu atbalsta samazinājumu), ņemot vērā ietekmi uz valsts budžetu, nepieciešams noteikt atšķirīgu kārtību atkarībā no FS veida:

1) Tiešās pārvaldes iestādes –

- a) **Apstiprināts MK protokollēmums**, nosakot finanšu disciplīnas normas attiecībā uz projektu pagarinājumu ierobežojumiem un

⁶⁸ Lūdzam skatīt detalizētu finanšu disciplīnu priekšlikumu ziņojuma 4.2.sadaļā

projektu maksājumu pieprasījumu plānu līgumsaistībām un to gada izpildes pieļaujamām novirzēm.

- b) Izmantot jau šobrīd pieejamo instrumentu valsts budžeta iestāžu gadījumā – **apturēt asignējumu** atbilstoši normatīvajiem aktiem par asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtību⁶⁹, precizējot skaidrāk MK noteikumu par asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtības Nr. 1220 51.punktu⁷⁰ un **horizontālo ES fondu budžeta un maksājumu kārtības MK noteikumu Nr.130**⁷¹ 18. punktā, ka CFLA var pieņemt lēmumu par asignējuma apturēšanu valsts budžeta iestāžu gadījumā arī tad, ja FS projekta vienošanās noteiktajos termiņos un plānotajā apmērā neiesniedz maksājuma pieprasījumu, un šādas novirzes no plāna liecina par risku neizpildīt gada plānu par vairāk nekā 25 %.

- 2) **Citi FS**⁷² – jāveic grozījumi **horizontālajos ES fondu plānošanas un ieviešanas MK noteikumos Nr.784**⁷³, iekļaujot finanšu disciplīnas normas attiecībā uz projektu pagarinājumu ierobežojumiem un projektu plānoto maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikā noteikto plānu līgumsaistībām un to gada izpildes pieļaujamām novirzēm, kā arī izņēmumu gadījumiem.

Apsverot visus variantus finanšu disciplīnas ieviešanai, tika padziļināti skatīts jautājums par pašvaldību un plānošanas reģionu kā FS veida pieskaitīšanu pie tiešajām pārvaldes iestādēm, jo attiecībā uz šiem FS veidiem pasākumi, kas saistīti ar ES fondu finansējuma samazinājumu būtu vērtējami, ņemot vērā šādas rīcības iespējamo negatīvo ietekmi uz valsts/pašvaldību budžetu, kā arī sabiedrības interesēm kopumā. No juridiskā viedokļa MK izskatīšanas/lēmumu kārtība nav piemērojama pašvaldībām un plānošanas reģioniem līdzīgi kā tiešajām pārvaldes iestādēm, jo trīs galvenie argumenti:

- a) MK nevar pieņemt lēmumu, kas tiešā veidā uzdotu pašvaldībai īstenot noteiktus pasākumus saistībā ar projekta īstenošanu;
- b) MK nevar noteikt, ka pašvaldību iesniegtās maksājumu prognozes ir saistošas noviržu no plāna vērtēšanai;
- c) VARAM kā pašvaldību un plānošanas reģionu darbību pārraudzītājam ir tiesības pieprasīt domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no

⁶⁹ MK 2010. gada 28. decembra noteikumi Nr. 1220 "Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība"

⁷⁰ MK 2010. gada 28. decembra noteikumi Nr. 1220 "Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība" 51. punkts.

⁷¹ MK 2015. gada 13. maija noteikumu Nr. 130 "Noteikumi par valsts budžeta līdzekļu plānošanu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu īstenošanai un maksājumu veikšanu 2014.-2020.gada plānošanas periodā" 18. punkts "18. Ja FS, kas ir valsts budžeta iestāde, vienošanās **noteiktajos termiņos neiesniedz maksājuma pieprasījumu, SI** atbilstoši normatīvajiem aktiem par asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtību **var pieņemt lēmumu par asignējuma apturēšanu.**

⁷² Pastarpinātā pārvaldes iestāde, atvasināta publiska persona, t.sk. plānošanas reģioni, pašvaldības vai cita valsts iestāde, t.sk. ALTUM, fiziskas personas vai Latvijas Republikā reģistrētas juridiskas personas vai šo personu apvienības. (Saskaņā ar ES fondu likuma 1. panta (2) <https://likumi.lv/doc.php?id=267471>)

⁷³ MK 2014. gada 16. decembra noteikumi Nr. 784 "[Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā](#)".

amata, ja domes priekšsēdētājs nepilda likumā vai attiecīgās pašvaldības nolikumā noteiktos pienākumus, domes lēmumus, tiesas spriedumus, neievēro likumus vai MK noteikumus, saskaņā ar Likuma par pašvaldībām 65. pantu, bet tā nevar kopumā ietekmēt pašvaldību projektu īstenošanu.

Disciplīnas kārtības spēkā stāšanās attiecībā uz visiem projektu īstenošanai:

- a) tiešās pārvaldes iestādēm - nosakāms pārejas periods līdz 2018. gada 1. septembrim;
- b) cietiņiem - nosakāms pārejas periods līdz 2018. gada 1. septembrim vai vismaz 4 mēneši pēc MK noteikumu grozījumu ES fondu ieviešanu regulējošajos MK noteikumos Nr.784⁷⁴ spēkā stāšanās.

CFLA informēs visus FS par ieviešanas plānu finanšu disciplīnas pasākumiem un izmaiņu stāšanās spēkā termiņiem pēc protokollēmuma apstiprināšanas.

Visiem FS, balstoties uz iepriekšējā gada izpildi, būs iespēja katru gadu aktualizēt plānoto maksājuma pieprasījumu iesniegšanas grafiku, precizējot nākamā gada plānu.

Attiecībā uz 2018. gadu – 1. septembris ir atskaites punkts, pret kuru finanšu disciplīnas normu un seku kontekstā tiks vērtētas novirzes attiecībā uz 2018. gadu.

Iesniedzot plānoto maksājuma pieprasījumu iesniegšanas grafiku par nākamo gadu, kā atskaites punkts tiks ņemts datums, līdz kuram būs ļauts aktualizēt šo grafiku. Šāda iespēja tiks paredzēta, bet vēl nav noteikts konkrēts termiņš, līdz kuram to varēs izdarīt – to plānots noteikt pie MK noteikumu grozījumiem Nr. 784. Attiecīgi, katra kalendārā gada plānu finanšu disciplīnas normu un seku kontekstā varēs aktualizēt līdz noteiktam datumam. Attiecīgi katru gadu uz noteiktu atskaites datumu būs spēkā kalendārā gada plāns, pret kuru attieksies noteiktie finanšu disciplīnas pasākumi. Vienlaikus kalendārā gada laikā finansējuma saņēmēji plānoto maksājuma pieprasījuma iesniegšanas grafiku varēs aktualizēt, kā līdz šim, lai informētu par izmaiņām savlaicīgi, ja tādas rodas.

Disciplīnas un atbildības stiprināšana tiešajām pārvaldes iestādēm kā projektu īstenošanai

Attiecībā uz tiešajām pārvaldes iestādēm turpināma prakse, kad stingri uzraugāma ikmēneša plānu izpilde, par ko FM sniedz ikmēneša operatīvo informāciju MK, un būtisku noviržu gadījumā reizi kalendārajā gadā vai biežāk atkarībā no situācijas CFLA un/vai MK var lemt par konkrētu rīcību. Jau kalendārā gada ietvaros, saskatot riskus projektā SI var lemt par asignējuma apturēšanu gadījumos, kad situācija projektā rada riskus (iesniegts aktualizēts plānoto maksājuma pieprasījumu iesniegšanas grafiks ar nobīdēm virs 25 %,

⁷⁴ MK 2014. gada 16. decembra noteikumi Nr. 784 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā”.

maksājumu pieprasījums nav iesniegts plānotajā termiņā un apjomā utt.) un atjaunot asignējumu, ja FS īsteno projektu atbilstoši iesniegtajam rīcības plānam, lai situāciju uzlabotu, kā arī izņēmuma gadījumā, ja ir pieņemts attiecīgs MK lēmums⁷⁵:

- a) **Par 25 % novirzēm no kalendārā gada plāna – Nozares ministrijas izvērtē informāciju par to padotības iestāžu īstenotajiem projektiem, sagatavojot informāciju par konkrētajiem iespējamajiem risinājumiem un turpmāko rīcību projektu īstenošanas konstatēto problēmu novēršanai un iesniedz to FM iekļaušanai apkopotā veidā MK kopā ar FM pusgada ziņojumu par ES fondu ieviešanu līdz 1. martam vai līdz 1. septembrim, ja nepieciešams.**
- b) **Par 6 mēnešu pagarinājumu – Nozares ministrijas izvērtē informāciju par to padotības iestāžu īstenotajiem projektiem, sagatavojot informāciju par konkrētajiem iespējamajiem risinājumiem un turpmāko rīcību projektu īstenošanas konstatēto problēmu novēršanai un **iesniedz to:****
- **FM iekļaušanai apkopotā veidā MK kopā ar FM pusgada ziņojumu par ES fondu ieviešanu līdz 1. septembrim vai 1. martam.**
- vai**
- **Ja nepieciešams MK lēmums citos termiņos nekā FM pusgada ziņojumi, tad nozares ministrija iesniedz MK atsevišķi, sagatavojot MK rīkojuma projektu vai MK sēdes protokollēmuma projektu ar konkrētiem turpmāk veicamiem uzdevumiem, to izpildes termiņiem un atbildīgajiem par to īstenošanu, anotācijā vai informatīvajā ziņojumā sniedzot detalizētu aprakstu par konstatētajām problēmām, par jau veiktajām un plānotajām pārbaudēm, lai konstatētu, vai minētās problēmas un to rašanas cēloņi ir tieši saistīti ar konkrētu darbinieku/ amatpersonu darbību vai bezdarbību.**

Asignējuma apturēšana plānota tikai kā galējais instruments, kad FS neveic nekādas darbības, lai uzlabotu situāciju būtisku noviržu gadījumā, jeb tās nav atbilstošas konkrētajā gadījumā nepieciešamajam. Asignējumu apturēšanas brīdinājums būs savlaicīgi, nozares ministrijas un AI informējot un iesaistot jautājuma sekmīgā risināšanā, t.i. dodot iespēju veikt konkrētus pasākumus, lai nebūtu jāpieņem tāds lēmums apturēt asignējumus.

Nozares ministrijām jā rūpējas par sava resora īstenotajiem projektiem – to īstenošanas disciplīnas kvalitāti un tādēļ arī iekšēji resoros, iespējams, jāparedz atsevišķa kārtība, kā šādu projektu ieviešana tiek uzraudzīta.

Tādēļ arī nozares ministrijām par sava resora projektiem ir jāinformē MK par konstatētiem sarežģījumiem projektos un rīcību, vēlams, pirms jau ir fiksēta gada plāna novirze virs 25 % vai projekta līguma nepieciešamais pagarinājums virs 6 mēnešiem.

⁷⁵ Kā iespējamais variants pirms kārtējās MK sēdes reizi pusgadā vai gadā var attiecīgi rīkot ministru semināru, kura ietvaros tiek izskatītas novirzes daudz plašākā formā, pieaicinot, ja nepieciešams, FS un citus atbildīgos

Svarīgs instruments projektu ieviešanas gaitas uzraudzībai joprojām būs publiski pieejama informācija par ikmēneša plānu izpildes statusu, kur ir informācija par katru gadījumu, kad ir novirzes no plāna, kas pieejama un regulāri tiek aktualizēta ES fondu tīmekļa vietnē⁷⁶. FS skaidrojumi ir visdažādākie. Jautājums ir par plānotā maksājumu pieprasījuma iesniegšanas grafika kvalitāti, t.i., vai ir pietiekami rūpīgi ievērtēti visi riski, iespējas un kapacitāte. Tādēļ šobrīd tiek dota iespēja izstrādāt tādus maksājumu pieprasījuma iesniegšanas grafikus, kas ir izpildāmi un nerada problēmu finanšu disciplīnas normu piemērošanai.

Disciplīnas un atbildības stiprināšana attiecībā uz citiem FS veidiem (t.sk. pašvaldības un plānošanas reģioni) kā projektu īstenotājiem

Attiecībā uz citiem⁷⁷ FS veidiem disciplīnas pasākumu ieviešanai projektu līmenī nepieciešams šādu kārtību noteikt ES fondu reglamentējošos horizontālos MK noteikumos.⁷⁸

Gadījumos, kad FS vēršas ar lūgumu atļaut pagarināt projekta attiecināmības periodu vairāk nekā par 6 mēnešiem un kad argumentēti lūdz nesamazināt publisko atbalsta finansējumu, CFLA informē ES fondu AI (ministrija) un/vai VI un iestādes savstarpēji vienojas, vai ir pamats izņēmumam, par ko nepieciešams MK lēmums.

Lai disciplīnas pasākumus īstenotu tiek veikts arī praktisks darbs FM un CFLA ietvaros, lai nodrošinātu pietiekošus skaidrojumus FS prognožu veikšanā, vērtēšanā utt., kā arī pilnveidojot iekšējās procedūras kvalitatīva procesa nodrošināšanai.

Tabula Nr.2 "Skaidrojums par disciplīnas pasākumu ieviešanu"

Disciplīnu veidi	(1) Disciplīnas veids, <u>kad lēmumu par rīcību projektu līmenī pieņem MK</u> ⁷⁹	(2) Disciplīnas veids, kad disciplīnas pasākumu ieviešanai projektu līmenī <u>nepieciešams šādu kārtību noteikt ES fondu reglamentējošos</u>
------------------	---	--

⁷⁶ Pieejami ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/2018.gads>

⁷⁷ Pastarpinātā pārvaldes iestāde, atvasināta publiska persona, t.sk. plānošanas reģioni, pašvaldības vai cita valsts iestāde, fiziskas personas vai Latvijas Republikā reģistrētas juridiskas personas, t.sk. ALTUM, vai šo personu apvienības. (Saskaņā ar ES fondu likuma 1.panta (2) <https://likumi.lv/doc.php?id=267471>)

⁷⁸ MK 2014. gada 16. decembra noteikumi Nr. 784 "[Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā](#)". MK var izskatīt ikmēneša ziņojuma ietvaros piedāvātos problēmas risinājumus, var dot uzdevumus ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām, taču nevar pieņemt lēmumu par konkrētu finanšu disciplīnas pasākumu piemērošanu pret konkrētajiem FS bez attiecīga tiesiskā regulējuma.

⁷⁹ Pasākumi, kas saistīti ar ES fondu finansējuma samazinājumu ir vērtējami, ņemot vērā šādas rīcības iespējamo negatīvo ietekmi uz valsts budžetu, kā arī sabiedrības interesēm kopumā un to, ka vienošanās par projekta īstenošanu puses pieder vienai publiskai personai, proti, Latvijas Republikai. Līdz ar to lēmumus par šādu projektu nākotni un finansējuma pārdali var pieņemt MK, izvērtējot visu ar šādu projektu īstenošanu saistīto informāciju.

		horizontālos MK noteikumos ⁸⁰
Finansējuma saņēmēju veidi	Attiecas uz: <u>Tiešās pārvaldes iestādes</u>	Attiecas uz: <u>Pastarpinātā pārvaldes iestāde, atvasināta publiska persona, t.sk. plānošanas reģioni, pašvaldības vai cita valsts iestāde, fiziskas personas vai Latvijas Republikā reģistrētas juridiskas personas, t.sk. ALTUM vai šo personu apvienības.</u>
Normas stāšanās spēkā	Normu piemērošanai nosakāms pārejas periods līdz 2018.gada 1.septembrim	Normu piemērošanai nosakāms pārejas periods līdz 2018. gada 1. septembrim vai vismaz 4 mēneši pēc MK noteikumu grozījumu ES fondu ieviešanu regulējošajos MK noteikumos Nr.784⁸¹ spēkā stāšanās⁸².
	<i>Paskaidrojums:</i> a) kalendārā gada noviržu izvērtēšanai ir FS noslēgto līgumu ietvaros spēkā esošās vai aktualizētas maksājumu prognozes ne vēlāk kā līdz 1.septembrim, kā arī pēc 1. septembra noslēgtajiem līgumiem – pirmā FS iesniegtā maksājumu prognoze; b) 6 mēnešu pagarināšanas laiks noslēgtajiem līgumiem ir attiecīgi laiks no 1.septembra, kā arī pēc 1.septembra noslēgtajiem līgumiem par projektu īstenošanu – noslēgtā līguma datums. No šī laika attiecīgi sākas projekta 6	

⁸⁰ MK var izskatīt ikmēneša ziņojuma ietvaros piedāvātos problēmas risinājumus, var dot uzdevumus ES fondu vadībā iesaistītajām institūcijām, taču nevar pieņemt lēmumu par konkrētu finanšu disciplīnas pasākumu piemērošanu pret konkrētajiem FS bez attiecīga tiesiskā regulējuma.

⁸¹ MK 2014. gada 16. decembra noteikumi Nr. 784 "[Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā](#)"

⁸² Gadījumā, ja projektu iesniegumu atlase vēl nav izsludināta, minētos ierobežojumus attiecībā uz projektu izdevumu attiecināmības pagarināšanu un līdzfinansējuma samazināšanu pēc MK lēmuma par šāda priekšlikuma atbalstīšanu CFLA iekļaus līguma projektos par projekta īstenošanu (attiecīgi nav nepieciešams pārejas periods).

	<p>mēnešu atskaites periods un ja projekta ietvaros iepriekš (pirms šī laika) bija veikti grozījumi attiecībā uz pagarināšanu, tie netiek ņemti vērā pie noviržu konstatēšanas un sākas viss no jauna.</p>	
<p>Vairāk par 6 mēnešu pagarinājums</p>	<p>SI <u>nesaskano līgumu grozījumus</u>, ja projekta izdevumu attiecināmības periodu (termiņš, līdz kuram veiktos FS atbilstīgos izdevumus līdzfinansē no ES fondu un nacionālo publisko finansējuma) ierosina pagarināt kopumā uz laiku vairāk kā seši mēneši no normas stāšanas spēkā un savā pamatojuma vēstulē norāda FS tiesības saņemt šāda pagarinājuma akceptu no MK, bet nepārsniedzot MK noteikumus par attiecīgā specifiskā atbalsta mērķa vai pasākuma ieviešanas nosacījumiem noteikto izdevumu attiecināmības termiņu.</p> <p>FS, iesniedzot SI līguma grozījumus ar lūgumu pagarināt projektu vairāk par 6 mēnešiem, ja iespējams, uzreiz kā pielikumu pievieno MK lēmumu ar atļauju apstiprināt šādas izmaiņas projektā, tādējādi saīsinot laiku grozījumu saskaņošanai.</p> <p>SI, balstoties uz MK protokollēmuma punktu/lēmumu, noraida FS līguma grozījumus vai tos akceptē.</p>	<p>SI <u>noraida līgumu grozījumus</u>, ja projekta izdevumu attiecināmības periodu (termiņš, līdz kuram veiktos FS atbilstīgos izdevumus līdzfinansē no ES fondu un nacionālo publisko finansējuma) ierosina pagarināt kopumā uz laiku vairāk kā seši mēneši no normas stāšanas spēkā (attiecināms, ja līguma vai vienošanās grozījumu priekšlikums ir iesniegts SI pēc 2018. gada 1. septembra) un savā pamatojuma vēstulē norāda FS tiesības saņemt šāda pagarinājuma akceptu no MK vai arī īstenot projekta darbības par saviem līdzekļiem pēc līgumā noteiktā projekta attiecināmības perioda beigām, bet nepārsniedzot MK noteikumus par attiecīgā specifiskā atbalsta mērķa vai pasākuma ieviešanas nosacījumiem noteikto izdevumu attiecināmības termiņu.</p> <p>SI var pagarināt projekta termiņu, ja tam ir sniegts objektīvs pamatojums un par to pieņemts attiecīgs MK lēmums.</p>

<p>25 % novirze no gada plāna</p>	<p>Turpināma prakse, kad stingri uzraugāma ikmēneša plānu izpilde, par ko FM sniedz ikmēneša operatīvo informāciju MK, un būtisku noviržu gadījumā reizi kalendārajā gadā vai biežāk atkarībā no situācijas MK var lemt par konkrētu rīcību (skatīt “Ziņošana MK”).</p> <p>SI var lemt par asignējuma apturēšanu gadījumos, kad situācija projektā rada riskus (iesniegts precizētais maksājumu pieprasījumu prognoze ar nobīdēm virs 25%, maksājumu pieprasījums nav iesniegts plānotajā termiņā un apjomā utt.) SI var atjaunot asignējumu projekta ietvaros, ja FS īsteno projektu atbilstoši iesniegtajam rīcības plānam, lai situāciju uzlabotu, kā arī izņēmuma gadījumā, ja ir pieņemts attiecīgs MK lēmums</p>	<p>SI, konstatējot samazinājumu projekta attiecīgā kalendārā gadā faktiski veikto un SI iesniegto maksājumu pieprasījumu apjomā vairāk par 25 % no plānotā maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikā noteiktāpēc 1.septembra, var <u>samazināt ES fonda un valsts budžeta līdzfinansējumu, ja tāds projektā ir paredzēts, par to summu, kas ir virs 25% novirzes</u> (attiecināms uz izmaiņām plānoto maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikā pēc 2018. gada 1. septembra).</p> <p>SI var apstiprināt jaunu maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafiku, ja tam ir sniegts objektīvs pamatojums un par to pieņemts attiecīgs MK lēmums.</p>
	<p>FS, iesniedzot CFLA maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafiku kalendārā gada ietvaros, kuram ir novirzes no FS kalendārā gada sākumā aktualizētā maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikā noteiktā plāna virs 25 %:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) CFLA brīdina FS par riskiem, sniedz priekšlikumus projekta ieviešanas uzlabošanai un veic stingrāko uzraudzību sadarbībā ar AI; 2) CFLA vērtē izpildes statusu vienu reizi kalendārajā gadā, kad ir konkrēts fakts – iesniegti kalendārajā gadā plānotie maksājumu pieprasījumi un lemj par publiskā atbalsta finansējuma samazinājumu par novirzi virs 25%.⁸³ 	

⁸³ Nākamais vērtēšanas periods būtu – nākamā gada (2019) februāris – marts.

	FS katru gadu, balstoties uz iepriekšējā gada izpildi būs iespēja aktualizēt maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafiku, precizējot nākamā gada plānu.	
Ziņošana MK ⁸⁴	<p>1. Par 25 % novirzēm no kalendārā gada plāna - <u>Nozares ministrijas</u> izvērtē informāciju par to padotības iestāžu īstenotajiem projektiem, sagatavojot informāciju par konkrētajiem iespējamajiem risinājumiem un turpmāko rīcību projektu īstenošanas konstatēto problēmu novēršanai⁸⁵ un iesniedz to <u>FM</u>⁸⁶ iekļaušanai apkopotā veidā MK kopā ar FM pusgada ziņojumu par ES fondu ieviešanu līdz 1. martam vai līdz 1. septembrim, ja nepieciešams.</p> <p>2. Par 6 mēnešu pagarinājumu - <u>Nozares ministrijas</u> izvērtē informāciju par to padotības iestāžu īstenotajiem projektiem, sagatavojot informāciju par konkrētajiem iespējamajiem risinājumiem un turpmāko rīcību projektu īstenošanas konstatēto problēmu novēršanai un iesniedz tos:</p> <p>1) <u>FM</u>¹⁴ iekļaušanai apkopotā veidā MK kopā ar FM pusgada ziņojumu par ES fondu ieviešanu līdz 1.septembrim vai 1.martam.</p>	<p>Gadījumos, kad FS vērsas ar lūgumu atļaut pagarināt projekta attiecināmības termiņu vairāk nekā par 6 mēnešiem un kad argumentēti lūdz nesamazināt publisko atbalsta finansējumu, <u>CFLA informē AI un vadošo iestādi</u> un iestādes savstarpēji vienojas, vai ir pamats izņēmumam, par ko nepieciešams MK lēmums.</p> <p><u>Ja iestādes vienojas par finanšu disciplīnas izņēmuma gadījuma pamatotību, iespējama šāda virzība MK atkarībā no nepieciešamā MK lēmuma termiņa:</u></p> <p>1. Par 25 % novirzēm no kalendārā gada plāna - <u>ES fondu atbildīgā iestāde</u> atbilstoši tās kompetencē esošajam specifiskā atbalsta mērķim, uz kuru attiecas projektam piemērojamais disciplīnas izņēmuma</p>

⁸⁴ Kā iespējamais variants pirms kārtējās MK sēdes reizi pusgadā vai gadā var attiecīgi rīkot ministru semināru, kura ietvaros tiek izskatītas novirzes daudz plašākā formā, pieaicinot, ja nepieciešams, FS un citus atbildīgos

⁸⁵ par visām projektu izmaiņām, kas lielākas par identificēšanas posmā minētajām, kā arī par konkrētajiem iespējamajiem risinājumiem un turpmāko rīcību kalendārā gada griezumā, sniedz detalizētu aprakstu par konstatētajām problēmām, to rašanās cēloņiem, kā arī riskiem, kas var rasties, ja projekta īstenošanā netiks veikti tūlītēji uzlabojumi, piemēram, valsts budžeta nepieciešamo finansējumu kā potenciālo saistību neizpildes sankciju pret EK; konkrētus priekšlikumus MK lēmumam; sniedz informāciju par jau veiktajām un plānotajām pārbaudēm, lai konstatētu, vai minētās problēmas un to rašanās cēloņi ir tieši saistīti ar konkrētu darbinieku/ amatpersonu darbību vai bezdarbību;

⁸⁶ FM analizē informāciju un iestrādā to MK pusgada ziņojumā un protokollēmuma projektā.

	<p>2) MK atsevišķi, sagatavojot MK rīkojuma projektu⁸⁷ vai MK sēdes protokollēmuma projektu ar konkrētiem turpmāk veicamiem uzdevumiem, to izpildes termiņiem un atbildīgajiem par to īstenošanu, anotācijā vai informatīvajā ziņojumā sniedzot detalizētu aprakstu par konstatētajām problēmām, par jau veiktajām un plānotajām pārbaudēm, lai konstatētu, vai minētās problēmas un to rašanas cēloņi ir tieši saistīti ar konkrētu darbinieku/ amatpersonu darbību vai bezdarbību.</p>	<p>gadījums, izvērtē informāciju un <u>iesniedz to FM¹⁴ iekļaušanai apkopotā veidā MK kopā ar FM pusgada ziņojumu par ES fondu ieviešanu līdz 1.martam vai līdz 1. septembrim, ja nepieciešams.</u></p> <p>2. <u>Par 6 mēnešu pagarinājumu - ES fondu atbildīgās iestādes</u> atbilstoši to kompetencē esošajiem specifiskajiem atbalsta mērķiem sagatavo informāciju par konkrētajiem iespējamajiem risinājumiem un turpmāko rīcību projektu īstenošanas konstatēto problēmu novēršanai, kā arī iesniedz priekšlikumu MK lēmumam par izņēmuma kārtā atbalstāmiem projekta grozījumiem un iesniedz 1) FM iekļaušanai apkopotā veidā MK kopā ar FM pusgada ziņojumu par ES fondu ieviešanu līdz 1.septembrim vai 1.martam.</p> <p>2) <u>MK atsevišķi, sagatavojot</u> MK rīkojuma projektu vai MK sēdes protokollēmuma projektu par konkrētajiem iespējamajiem</p>
--	--	--

⁸⁷ FM un atbildīgās iestādes sniedz atzinumu par MK rīkojuma projektu.

		<p>risinājumiem un turpmāko rīcību projektu īstenošanas konstatēto problēmu novēršanai līdz līguma grozījumu iesniegšanai vai akceptēšanai SI, kā arī iesniedz priekšlikumu MK lēmumam par izņēmuma kārtā atbalstāmiem projekta grozījumiem.</p>
MK lēmums par:	<ul style="list-style-type: none"> - Projekta īstenošanas termiņa pagarināšanu/nepagarināšanu; - Projekta finanšu plūsmas aktualizēšanu; - Disciplinārlietas ierosināšanu; - Naudas pārdali citam projektam/SAM; - Projekta līguma laušanu utt. 	
Izņēmumu gadījumi	<p>Iespējamie izņēmumu gadījumi, kad atkāpes no noteiktiem finanšu disciplīnas nosacījumiem var tikt uzskatītas par objektīvi pamatotām, tiks noteikti MK noteikumu grozījumos Nr.784. Pie noteiktās situācijas iestāšanās attiecīgi netiks piemērotas sankcijas un CFLA būs tiesīga atbalstīt attiecīgas objektīvi pamotas izmaiņas projekta ieviešanas plānā. Katrs cits gadījums tiks atsevišķi vērtēts. Kā iespējamu pamatotu atkāpi no plāna var uzskatīt izmaksu ietaupījumu, izpildītāju avansu neizmantošanu, ārkārtas laikapstākļus u.c. Izņēmumu gadījumi tiek noteikti, lai CFLA varētu atbalstīt izmaiņas projektā bez saskaņošanas MK.</p>	
Riski	<p>FS strīdus saistībā ar projekta īstenošanas termiņa pagarināšanu un piemērojamo finanšu korekciju risina Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014. – 2020. gada plānošanas perioda vadības likumā noteiktajā kārtībā, proti, civiltiesiskā kārtībā (privātpersonas) vai apstrīdot CFLA lēmumu vadošajā iestādē (publiskas personas).</p> <p>Finanšu disciplīnu ieviešanai nav ietekmes uz snieguma ietvara jeb starpposma mērķu sasniegšanu 2018. gadā, bet konkrēto FS plānu neizpilžu gadījumos var kalpot par labu pamatojumu/argumentu virssaistību un finanšu rezerves nepiešķiršanai.</p>	

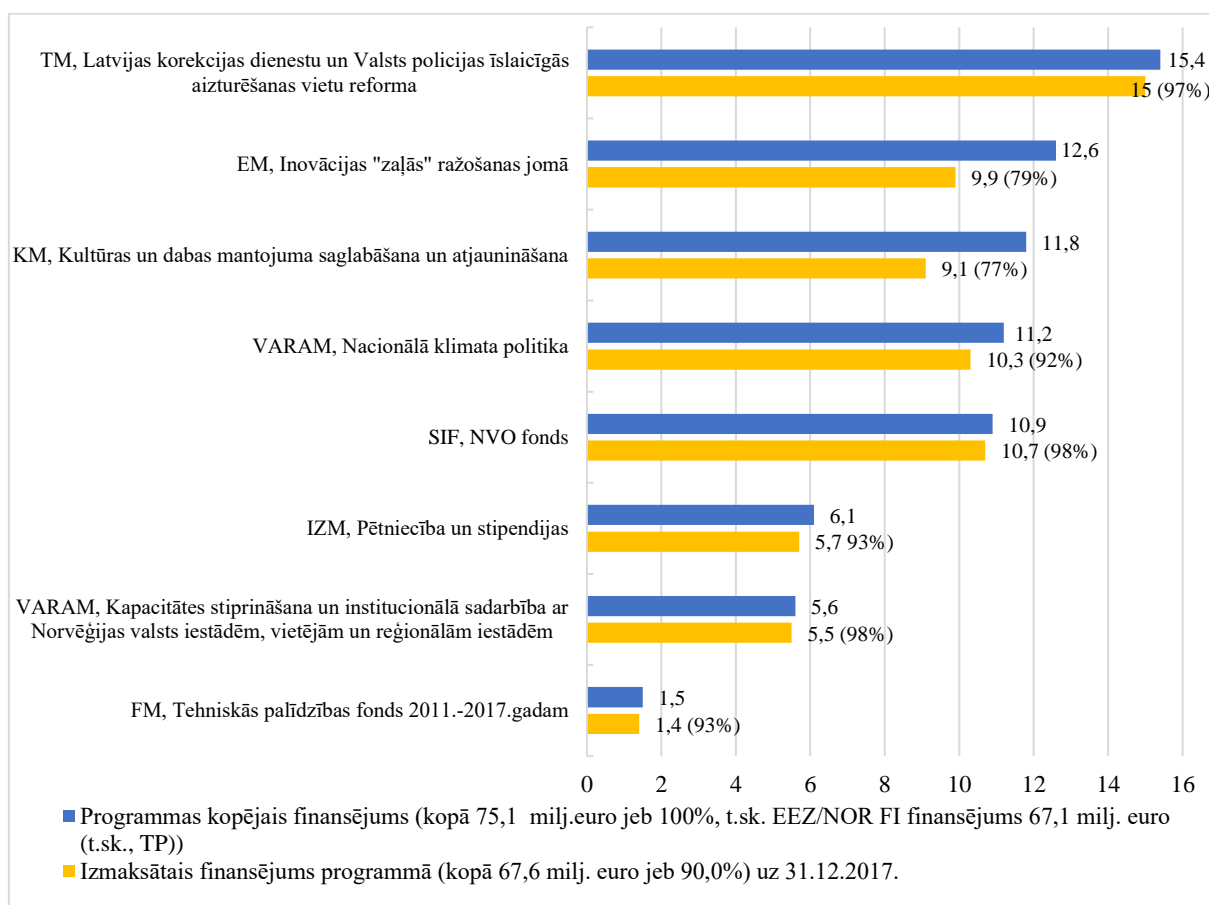
5. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešana⁸⁸

EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu 2009. – 2014. gada perioda ieviešana

No kopējā pieejamā 75,1 milj. *euro* EEZ/Norvēģijas finansējuma izmaksāti 67,6 milj. *euro* jeb 90,0 % un investētais finansējums nodrošināja visu programmu efektīvu ieviešanu. Līdz pārskata perioda beigām visās 7 programmās veikti *ex – post* (noslēguma) novērtējumi, kuros tika secināts, ka kopumā programmās sasniegti plānotie mērķi un rezultāti, un finansējums investēts efektīvi un lietderīgi, kā arī sadarbība ar donorvalstu partneriem kopumā uzrādīja augstu abpusējo ieguldījumu programmu īstenošanā.

2017. gadā organizēti 6 programmu noslēguma pasākumi, tai skaitā II pusgadā pēdējie 3 – IZM programmā “Pētniecība un stipendijas”, TM programmā “Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma” un EM programmā “Inovācijas “zaļās” ražošanas jomā”. Plašāka informācija par EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentiem pieejama tīmekļa vietnēs.⁸⁹

Ilustrācija Nr.4 “EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu programmās pieejamais un izmaksātais finansējums līdz 2017. gada 31. decembrim, milj. euro”

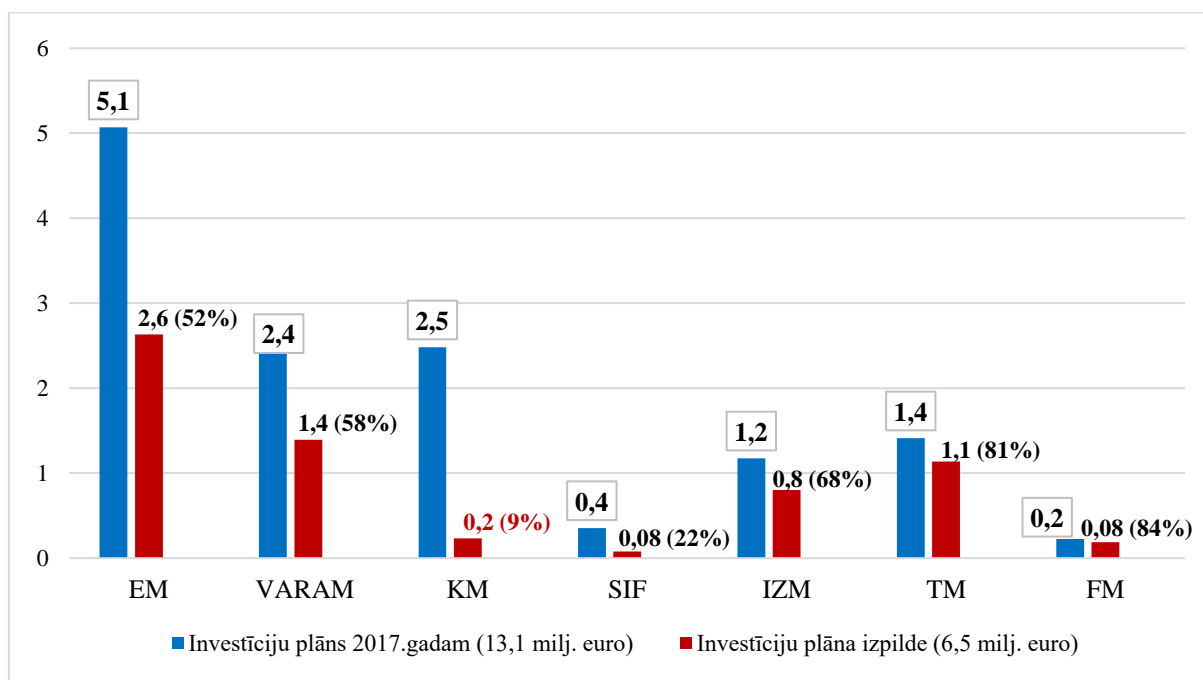

⁸⁸EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu tīmekļa vietne: <http://www.eeagrants.lv/?id=23> un <http://www.norwaygrants.lv/?id=23>

⁸⁹ Informācija pieejama tīmekļa vietnēs: www.eeagrants.lv un www.norwaygrants.lv.

Saskaņā ar MK 2017. gada 14. marta sēdes protokollēmuma (Nr. 12 43.§) 10. punktu 2017. gadā EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu līdzfinansējuma investīcijas veiktas par 6,5 milj. *euro* (par 49,6 % mazāk nekā plānots).

Ilustrācija Nr.5 “EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu investīciju plāns un tā izpilde 2017. gada pārskata periodā, milj. euro.”

Vislielākās novirzes no investīciju plāna radās KM programmā “Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana”, jo Rakstniecības un mūzikas muzeja projektā bija nozīmīgi sarežģījumi gan iepirkumos, gan būvniecības darbos, kā rezultātā projekta mērķis – atjaunot muzeja ēku un piemērot to sabiedrības vajadzībām, izveidojot jaunas ekspozīcijas – netika sasniegts projekta īstenošanas termiņā līdz 2017. gada 30. aprīlim. Pārējās programmās novirzes galvenokārt skaidrojamas ar finansējuma ietaupījumiem projektos.

EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu 2014. – 2021. gada perioda plānošana

2017. gadā noslēdzās darbs pie EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu 2014. – 2021. gada perioda sagatavošanas, kurā Latvijai pieejamais bruto finansējums abu finanšu instrumentu ietvaros ir 102,1 milj. *euro*.

2017. gada 5. decembrī saprašanās memorandi, kā arī pavadošie MK noteikumi⁹⁰ tika apstiprināti MK sēdē, savukārt 2017. gada 14. decembrī abi saprašanās memorandi tika parakstīti no Latvijas un donorvalstu oficiālo pārstāvju puses, tādējādi veiksmīgi noslēdzot sarunas par EEZ/Norvēģijas finanšu

⁹⁰ MK 2017. gada 5. decembra noteikumi Nr. 712 “Par Latvijas Republikas un Īslandes, Lihtenšteinas Firstistes un Norvēģijas Karalistes saprašanās memorandu par Eiropas Ekonomikas zonas instrumenta ieviešanu 2014. – 2021. gadā” un MK 2017. gada 5. decembra noteikumi Nr. 713 “Par Latvijas Republikas un Norvēģijas Karalistes saprašanās memorandu par Norvēģijas finanšu instrumenta ieviešanu 2014. – 2021. gadā”

instrumentu ieviešanu līdz 2021. gadam. Atbilstoši parakstītajiem līgumiem, jaunajā periodā donorvalstu atbalsts tiks sniegts šādu programmu ietvaros:

- 1) Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana (15,0 milj. *euro*);
- 2) Pētniecība un izglītība (14,5 milj. *euro*);
- 3) Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide (14,0 milj. *euro*);
- 4) Korekcijas dienesti (13,0 milj. *euro*);
- 5) Uzņēmējdarbības attīstība, inovācijas un mazie un vidējie uzņēmumi (12,5 milj. *euro*);
- 6) Vietējā attīstība, nabadzības mazināšana un kultūras sadarbība (10,0 milj. *euro*);
- 7) Pilsoniska sabiedrība (8,5 milj. *euro*, administrē donorvalstis);
- 8) Sociālais dialogs – pienācīgs darbs (0,5 milj. *euro*, administrē donorvalstis).

Tāpat daļa finansējuma ir iezīmēta arī donorvalstu administratīvajām izmaksām, tehniskajai palīdzībai un divpusējās sadarbības veicināšanas fondam. Līdztekus 2017. gada II pusgadā tika saskaņots likumprojekts “Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2014. – 2021. gada perioda vadības likums” (VSS-563) un FM uzsāka MK noteikumu projekta par EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu vadību un kontroli izstrādi. Likumprojekts tika saskaņots ar visām iesaistītajām institūcijām, un plānots, ka tas tiks izskatīts MK 2018. gada janvārī un MK lūgs Saeimu to izskatīt kā steidzamu.

Lai nodrošinātu efektīvāku programmu uzsākšanu, programmu apsaimniekotāji saskaņā ar 2017. gada 5. decembra MK sēdes protokollēmuma (Nr. 60 23.§ un 24.§) 4.3. apakšpunktu, iesniedza VI MK noteikumu par programmu īstenošanu izstrādes laika grafiku (skatīt 2. pielikumu) un plānoto programmu izdevumu finanšu plūsmu. Veicot salīdzinošo analīzi plānotajām finanšu izdevumu plūsmām 2009. – 2014. un 2014. – 2021. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu periodu pirmajiem programmu ieviešanas gadiem, secināms, ka programmu apsaimniekotāju ieceres pirmajā gadā ir līdzīgā apmērā (~0,1% no kopā pieejamā finansējuma). Tomēr faktiski, ņemot vērā līdzšinējo faktisko izpildi (t.i. tikai ~55% plānu izpilde kopumā) un programmu koncepciju izstrādes sākuma stadiju, FM uzskata, ka 2018. gadā administratīvie un Divpusējās sadarbības fonda izdevumi programmās plānojami uz pusi mazāk nekā optimistiskās ieceres, t.i. indikatīvi 523 656 *euro* (EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu granta daļa kopā).

Tabula Nr.3 "Plānotā izdevumu finanšu plūsma 2018. gadā un indikatīvi līdz 2024. gadam par EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu grantu daļu kopā (euro)"

Programmas apsaimniekotājs (PA)/ Programmas nosaukums	Programmai piešķirtā grantu daļa atbilstoši MoU	EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu grantu daļa 2018.gadā		Atlikusī daļa: 2019.-2024.gadam atbilstoši FM prognozei
		PA prognoze - iespējamā:	FM prognoze – reālistiskā, minimāli plānojamā:	
KOPĀ, T.SK.:	80 531 500	923 296	523 656	79 608 204
LIAA <i>/Uzņēmējdarbības attīstība, inovācijas un MVU</i>	12 500 000	91 694	66 275	12 408 306
IEM / <i>Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana</i>	15 000 000	60 839	33 462	14 939 161
TM / <i>Korekcijas dienesti</i>	13 000 000	146 964	80 830	12 853 036
VARAM , kopā:	24 000 000	171 206	94 163	23 828 794
<i>Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide</i>	14 000 000	78 378	43 108	13 921 622
<i>Reģionu attīstība, nabadzības mazināšana un kultūras sadarbība</i>	10 000 000	92 828	51 055	9 907 172
IZM / <i>Pētniecība un izglītība</i>	14 500 000	231 414	127 278	14 268 586
FM / <i>Tehniskās palīdzības fonds</i>	1 531 500	221 178	121 648	1 310 322

2018. gada janvārī Rīgā notika pirmā sanāksme ar donortvalstu pārstāvjiem, lai diskutētu par Divpusējās sadarbības fonda (2,4 milj. euro) ieviešanu Latvijā. Sanāksmes laikā Ārlietu ministrija donortvalstu pārstāvjiem izvērtēšanai iesniedza priekšlikumus par Divpusējā sadarbības fonda stratēģiskajām prioritātēm. Divpusējās sadarbības fonda mērķis ir atbalstīt labas prakses piemēru un zināšanu apmaiņu starp donortvalstu un Latvijas institūcijām dažādās jomās. Sanāksmē tika pārrunāts arī jautājums par EEZ finanšu instrumenta saprašanās memoranda B pielikumā iekļauto divpusējās iniciatīvas finansējumu (400 000 euro) biedrībai "Baltijas Mediju izcilības centrs". Atbilstoši donortvalstu pārstāvju ierosinājumam Finanšu ministrija slēgs vienošanos ar minēto biedrību kā līdzfinansējuma saņēmēju par divpusējās sadarbības iniciatīvas īstenošanu mediju vides stiprināšanai (turpmāk – BMIC iniciatīva). Plānots iekļaut Ārlietu ministriju kā minētās vienošanās trešo pusi, paredzot BMIC iniciatīvas saturiskās uzraudzības

funkciju, sniedzot viedokli - atzinumu Finanšu ministrijai par BMIC iniciatīvas mērķu un rezultātu atbilstību paredzētajam. Pēc vienošanās noslēgšanas FM normatīvajos aktos noteiktā kārtībā iesniegs pieprasījumu līdzekļu pārdalei no 80.00.00. programmas. BMIC iniciatīvas īstenošanu plānots uzsākt indikatīvi 2018. gada septembrī.

6. Šveices programmas ieviešana

Finansējums Latvijai 56,8 milj. Šveices franku jeb 48,5 milj. *euro*⁹¹ apmērā bija pieejams no 2007. gada 14. jūnija līdz 2017. gada 13. jūnijam, kad noslēdzās visi 10 Šveices programmas projekti (Skolu autobusu projekts, NVO fonds, Tiesu modernizācijas Latvijā projekts, Mikrokreditēšanas programma, Skolu ugunsdrošības projekts, Šveices pētnieku aktivitātes Latvijā grantu shēma, Stipendiju fonds, Jauniešu centru programma, Sarkandaugavas sanācijas projekts un Finanšu pārskatu sagatavošanas projekts). Līdz pārskata perioda beigām no donorvalsts saņemtas visas atmaksas 45,5 milj. *euro*⁹² apmērā jeb 93,8 % no Šveices programmas kopējā finansējuma, progress pusgadā pieaudzis par 2 milj. *euro* jeb 4, %. Šveices kompetentās iestādes 2017. gada decembrī oficiāli noslēdza Šveices programmu. Plašāka informācija par Šveices programmas projektiem pieejama tīmekļa vietnē⁹³.

7. Projektos konstatētie neatbilstoši veiktie izdevumi

ES fondu gadījumā neatbilstība ir jebkurš ES tiesību aktu pārkāpums, kas noticis ES fondu projektu īstenošanā iesaistīta saimnieciskās darbības subjekta darbības vai bezdarbības dēļ un kas rada vai varētu radīt kaitējumu ES vispārējam budžetam, prasot no vispārējā budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu⁹⁴.

Ziņojumā analizētas neatbilstības ar finansiālu ietekmi – neatbilstības, kuru rezultātā radušies neatbilstoši veiktie izdevumi (veikti vai maksājuma pieprasījumā konstatēti ietverti neattaisnoti/neattiecināmi/nepamatoti izdevumi), kam piemērota kāda no atgūšanas procedūrām⁹⁵ (piemēram, veikto izdevumu ieturēšana no kārtējā vai nākamā maksājuma pieprasījuma, atprasīšana, norakstīšana u.c.).

⁹¹ Saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto Šveices franka valūtas konvertācijas kursu (1 EUR=1,1718 CHF) uz 02.01.2018.

⁹² Donorvalsts atmaksātā summa Šveices frankos konvertēta uz *euro* piemērojot Latvijas bankas noteikto Šveices franka valūtas konvertācijas kursu (1 EUR=1,1718 CHF) uz 02.01.2018.

⁹³ Informācija pieejama tīmekļa vietnē: www.swiss-contribution.lv

⁹⁴ Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulas (ES) Nr.1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par ERAF, ESF, KF, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par ERAF, ESF, KF un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1083/2006, 2.panta 36.punktu

⁹⁵ Metodoloģiskais atbalsts par neatbilstību administrēšanu, tostarp piemērojamām neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas procedūrām, pieejams ES fondu tīmekļa vietnē: sadaļā <http://www.esfondi.lv/neatbilstibas-neatbilstosi-veiktie-izdevumi-es-fondu-projektos> (2007. – 2013. gada plānošanas periods) un sadaļā <http://www.esfondi.lv/vadlinijas--skaidrojumi> (2014. – 2020. gada plānošanas periods)

ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda neatbilstības ar finansiālu ietekmi līdz 2017. gada 31. decembrim

2017. gada II pusgadā konstatētas 3 jaunas neatbilstības par kopējo summu 2,89 milj. *euro*⁹⁶, no kuras lielāko īpatsvaru – 2,59 milj. *euro* jeb 89,8 % veido neatbilstība ar klasifikāciju “Aizdomas par krāpšanu”, kas 3.5.2.1.1. apakšaktivitātes “Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai” projektā. Tiesībsargājošās iestādes veic darbības atbilstoši kompetencei.

EK 2017. gada 9. novembra vēstulē sniedza skaidrojumu par proporcionālas finanšu korekcijas piemērošanas iespēju konkurences pārkāpumu gadījumos, t.sk. aizliegtas vienošanās gadījumā, ja kompetentās iestādes nav konstatējušas FS iesaisti. Saskaņā ar EK viedokli, konkurences neievērošana iepirkumu procedūrā ir pārkāpums, par ko ir piemērojama finanšu korekcija. Lai lemtu par piemērojamās korekcijas apmēru, ir jāvērtē vairāki faktori, tai skaitā, vai FS ir bijis iesaistīts aizliegtajā vienošanās, kas ir iepirkumā uzvarējušais pretendents un kāda ir bijusi konkurence. Balstoties uz šo EK skaidrojumu, tikai KP var noteikt to, vai kāds no ES fondu administrēšanā iesaistītajiem pārstāvjiem, vai FS ir bijis iesaistīts aizliegtajā vienošanās, un visi šādi aizliegtas vienošanās gadījumi ir sūtāmi KP izvērtēšanai. Attiecīgi pēc visu iepriekš minēto apsvērumu izvērtēšanas var pieņemt lēmumu par atbilstošāko finanšu korekciju. EK vēstulē dod skaidras norādes piemērojamajam finanšu korekciju procentuālajam apmēram katrā no gadījumiem, un šie nosacījumi tiks iestrādāti arī EK un pēc tam arī VI neatbilstību vadlīnijās. Ņemot vērā šo EK skaidrojumu, pārskata periodā aktivitātē „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000” neatbilstību apjoms ir samazinājies par 1,0 milj. *euro*, jo CFLA ir samazinājusi iepriekš piemērotās finanšu korekcijas. Notiek vienošanās ar pašvaldībām par rīcību, ka tikai gadījumos, ja pašvaldības būs izdarījušas visu iespējamo, t.i. vērsušās tiesā pret komersantiem par zaudējumu piedziņu un tiesvedības ceļā zaudējumu atgūšana no komersantiem nebūs rezultatīva, FM izskatīs situāciju un iespēju sniegt priekšlikumu valdībai MK ziņojumā un protokollēmuma projektā atbalstīt, ka pašvaldībām netiek pieprasīts atmaksāt pilnu vai daļēju korekcijas summu. Vienlaicīgi CFLA, savukārt, plāno noslēgt vienošanos ar pašvaldībām par līdzekļu atmaksas termiņa pagarinājumu līdz tiesvedības rezultātam. Turpmākos ziņojumos tiks sniegta informācija par jautājuma virzību.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 740⁹⁷ 23. punktu VI informē par sekojošo gadījumu, kurā nav iespējams atgūt neatbilstoši veiktos izdevumus. Pamatojoties uz RI ziņojumu, VIAA 2014. gada 16. janvāri pieņēma lēmumu par neatbilstoši

⁹⁶ Kopumā 2007.-2013.gadu plānošanas periodā līdz 2017.gada 31.decembrim neatbilstību apjoms ir 175,6 milj. *euro*.

⁹⁷ 2010. gada 10. augusta MK noteikumi Nr. 740 “Kārtība, kādā ziņo par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā konstatētajām neatbilstībām, pieņem lēmumu par piešķirtā finansējuma izlietojumu un atgūst neatbilstošos izdevumus”

veiktiem izdevumiem projektā “*Latvijas Kultūras akadēmijas Teātra un Audiovizuālās mākslas katedras Teātra studiju bāzes ēkas rekonstrukcija un pieejamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem*”, piemērojot finanšu korekciju 10 % apmērā – 147 837,42 *euro* (t.sk. ES finansējums 125 661,80 *euro*, valsts budžeta daļa 10 599,94 *euro*, cits publiskais finansējums 11 575,68 *euro*) no būvniecības līguma kopējās attiecināmās summas, ņemot vērā konstatētos būtiskus līguma grozījumus. LKA nepiekrīt VIAA lēmumam pēc būtības un ir sniegusi VIAA argumentus par korekcijas nepiemērošanu, papildus norādot, ka LKA nav finansiālu iespēju atmaksāt neatbilstošo izdevumu summu. VIAA, izvērtējot LKA argumentus, secina, ka nepastāv jauni apstākļi, kas varētu mainīt pieņemto neatbilstības lēmumu, taču, balstoties uz KM sniegto informāciju un sanāksmē⁹⁸ pārrunāto, tiek rosināts atgūstamos līdzekļus 136 261,74 *euro* attiecināt uz ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda virsraistībām.

Pamatojoties uz RI ziņojumu, LIAA 2016. gada 5. maijā informēja Durbes novada domi, ka Domes īstenotajā projektā saņemtais līgumsods (rekonstrukcijas darbu līguma izpildes termiņa kavējuma dēļ) ir uzskatāms par projekta ietvaros gūtiem ieņēmumiem un projektā faktiski radušos izmaksu apmērs ir mazāks nekā atbalsta finansējums, kuru LIAA ir izmaksājusi Domei, ir notikusi atbalsta finansējuma pārmaksa un Domei būtu jāatmaksā pārmaksātais finansējums 10 942,86 *euro* apmērā (t.sk. ERAF 10 568,96 *euro* un valsts budžeta dotācija 373,90 *euro*). Atmaksājamā finansējuma aprēķinā ir ņemti vērā Domei radītie zaudējumi līguma izpildes termiņa kavējuma dēļ. Dome nav atmaksājusi pārmaksāto finansējumu un ir lūgusi LIAA sniegt skaidrojumu par normatīviem aktiem, kas nosaka atmaksas nepieciešamību konkrētajā gadījumā. LIAA un EK vairākās vēstulēs, kā arī starpinstiūciju sanāksmē (ar LIAA, EM, FM un Domes dalību) snieguši normatīvo aktu skaidrojumus un pamatojumu projektā nepamatoti izmaksātā atbalsta finansējuma atmaksai, tomēr Dome nav veikusi atmaksu. Ņemot vērā minēto, saskaņā ar MK noteikumiem⁹⁹ tiek rosināts Valsts kancelejai aicināt Domi atmaksāt valsts budžetā LIAA pārmaksāto finansējumu 10 942,86 *euro*.

Ņemot vērā, ka EM veiktā finansējuma pārdale¹⁰⁰ 156 179 *euro* apmērā FS – ALTUM – īstenotajā 2.2.1.4.2. apakšaktivitātē “Mezanīna aizdevumi un nodrošinājuma garantijas saimnieciskās darbības veicēju konkurētspējas uzlabošanai” nevar tikt deklarēta EK, ņemot vērā, ka saskaņā ar EK Reģionālās

⁹⁸ 2017. gada 20. septembra sanāksme, kurā piedalījās pārstāvji no Latvijas Kultūras akadēmijas, VIAA, FM, KM, IZM

⁹⁹ 2010.gada 10.augusta MK noteikumi Nr. 740 „Kārtība, kādā ziņo par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā konstatētajām neatbilstībām, pieņem lēmumu par piešķirtā finansējuma izlietojumu un atgūst neatbilstošos izdevumus”.

¹⁰⁰ 2015. gada 3. novembra grozījumi MK noteikumos Nr. 614 “Noteikumi par darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma 2.2.1.4.2. apakšaktivitāti “Mezanīna aizdevumi un nodrošinājuma garantijas saimnieciskās darbības veicēju konkurētspējas uzlabošanai”, palielinot 2.2.1.4.2.aktivitātei pieejamo ERAF finansējumu par 138 534 *euro* un valsts budžeta finansējumu par 17 645 *euro*, pārdalot to no 2.2.1.4.1.apakšaktivitātes “Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai”. Vienlaikus tika veikti atbilstošie grozījumi Nr.6 līgumā par projekta īstenošanu Nr. LĪG-2011/16, kas apstiprināti 2016.gada 29. janvārī

politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāta sniegto atbildi FM un atbilstīgie izdevumi neatbilst izmaksu deklarēšanas nosacījumiem, proti, tie izmaksāti pēc noteiktā termiņa (2015. gada 31. decembra). Minētais termiņu kavējums saistāms ar atšķirīgo EM un EK izpratni par atbilstīgo izdevumu deklarēšanas termiņu.

Minētie finanšu līdzekļi pēc būtības izlietoti 2.2.1.4.2. apakšaktivitātes mērķu sasniegšanai, proti minētā summa ir izmantota lietderīgam un atbilstošam mērķim – sniegts atbalsts uzņēmumiem saskaņā ar visiem nosacījumiem un informāciju, kas bija ALTUM rīcībā atbalsta izsniegšanas brīdī. Tāpat nepieciešams uzsvērt, ka minētajam finansējumam nebija ietekmes uz kopējo deklarāciju EK, ņemot vērā, ka ERAF finansējums kopumā tika deklarēts 100% apmērā. Saskaņā ar EM veiktās dienesta pārbaudes laikā gūtajiem secinājumiem, šobrīd nevar tikt konstatēti zaudējumi valsts budžetam.

ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda neatbilstības ar finansiālu ietekmi līdz 2017. gada 31. decembrim

ES fondu tīmekļa vietnē¹⁰¹ pieejama aktuālā informācija par 2014. – 2020. gada plānošanas periodā konstatētajām neatbilstībām:

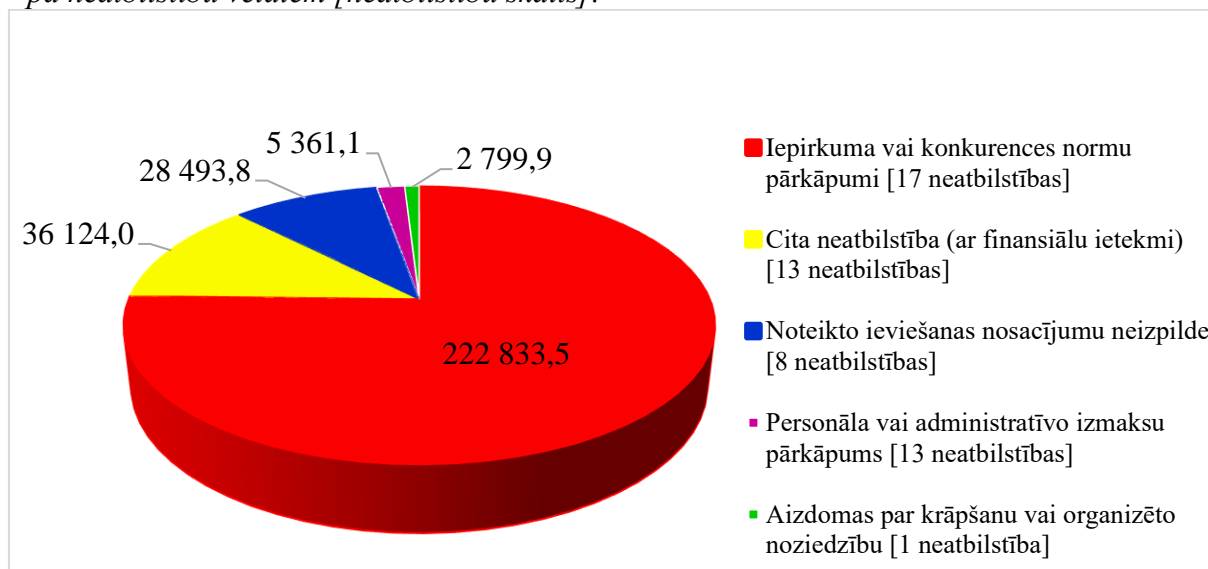
- 1) tabulā Nr. 1 – informācija par neatbilstoši veiktiem izdevumiem un atgūtiem neatbilstoši veiktiem izdevumiem pārskata periodā un kumulatīvi uz pārskata perioda beigām;
- 2) tabulā Nr. 2 – informācija par 2017. gada II pusgadā konstatētajām neatbilstībām tiešo vai pastarpināto valsts pārvaldes iestāžu, atvasināto publisko personu vai citu valsts iestāžu īstenotajos projektos;
- 3) tabulā Nr. 3 – informācija par aktivitātēm, kurās konstatēto neatbilstību apjoms pret aktivitātēs pieprasīto finansējumu pārsniedz 2 % līmeni, norādot jomas, kurām jāveic pastiprināta uzraudzība no VI, AI un SI puses.

Analizējot datus par 2014. – 2020. gada plānošanas periodu, secināms, ka kopumā neatbilstību apjoms, salīdzinot ar datiem uz 2017. gada I pusgada beigām, ir palielinājies minimāli – par 0,3 %, kas finansiālā izteiksmē ir 181,5 tūkst. *euro*.

II pusgadā kopā konstatētas 52 jaunas neatbilstības, kas veido neatbilstoši veiktos izdevumus 295,6 tūkst. *euro* apmērā (skatīt ilustrācijā Nr.6).

¹⁰¹ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā, kur tiek apkopota informācija par ES fondos konstatētām neatbilstībām: <http://www.esfondi.lv/konstatetas-neatbilstibas>

Ilustrācija Nr.6. Neatbilstoši veiktie izdevumi 2017. gada II pusgadā euro, sadalījumā pa neatbilstību veidiem [neatbilstību skaits].

96,18 % no visiem neatbilstoši veiktajiem izdevumiem konstatēti FS iesniegto maksājumu pieprasījumu un to pamatojošo dokumentu pārbaudēs.

Iepirkuma vai konkurences pārkāpumi galvenokārt konstatēti par:

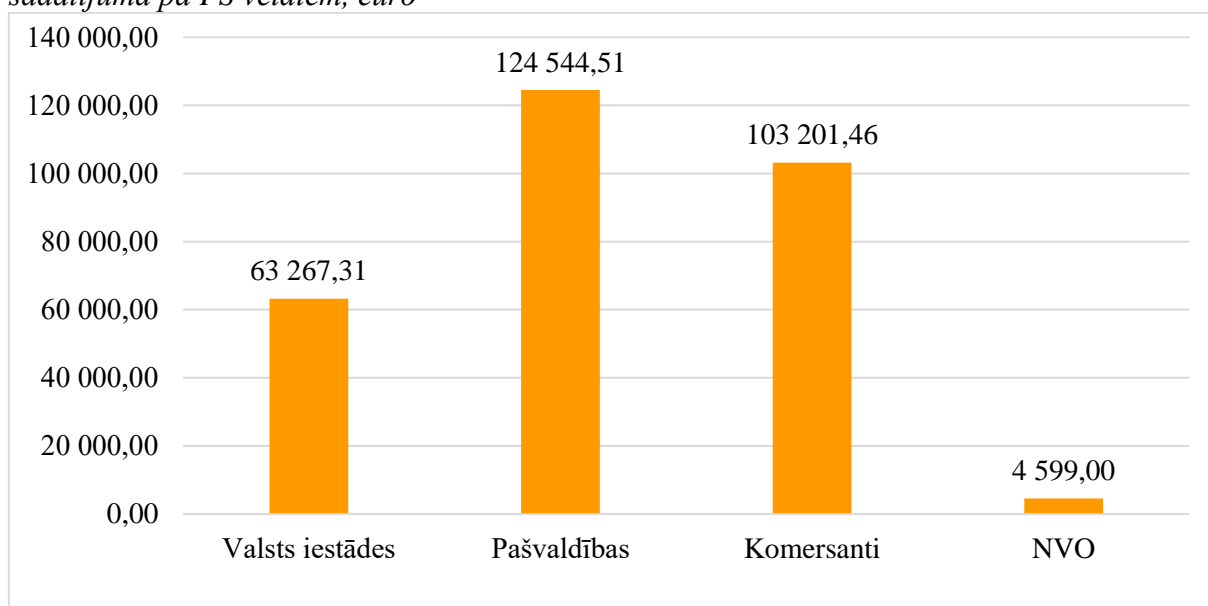
- Konkursa paziņojumā vai konkursa dokumentācijā izmantotiem nelikumīgiem un/vai diskriminējošiem atlases un/vai vērtēšanas kritērijiem;
- Mākslīgu darbu, pakalpojuma, piegāžu līgumu sadalīšanu.

Citas neatbilstības pārsvarā saistītas ar maksājumu pieprasījumos iekļautiem neatbilstoši veiktajiem izdevumiem un soda naudu neieturēšanu par iepirkumu līgumu ietvaros īstenoto darbu izpildes termiņa kavēšanu.

Uz pārskata perioda beigām praktiski atgūti visi neatbilstoši veiktie izdevumi gan par 2017. gada II pusgadā, gan par iepriekšējos pārskata periodos konstatētajām neatbilstībām.

Pārskata periodā konstatēto neatbilstību sadalījums pa FS veidiem atspoguļots ilustrācijā Nr.7.

Ilustrācija Nr.7 “2017. gada II pusgadā konstatētie neatbilstoši veiktie izdevumi sadalījumā pa FS veidiem, euro”

Lielākā daļa (t.i. 28) no II pusgadā konstatētajām 52 neatbilstībām atklātas valsts iestāžu īstenotajos projektos, no kurām 13 ir par personāla vai administratīvo izmaksu pārkāpumiem, taču tie veido tikai 8,5 % no visas valsts iestāžu neatbilstoši veikto izmaksu summas pārskata periodā. Finansiāli apjomīgākās neatbilstības valsts iestādēm veido iepirkuma vai konkurences normu pārkāpumi. Pārskata perioda tika konstatēts arī viens aizdomu par krāpšanu gadījums, kas saistīts ar iespējamām konkurenci ierobežojošām darbībām. Par konkrēto gadījumu ir ierosināta lieta un lēmumu minētajā lietā KP pieņems viena līdz divu gadu laikā. SI pieņēmusi lēmumu par konstatēto piemērot finanšu korekciju 100 % apmērā no iepirkuma rezultātā noslēgtā līguma vērtības (attiecināmās daļas), kas kopā veido neatbilstoši veiktos izdevumus 2799,94 euro apmērā.

Pašvaldībām, vairāk kā pusē gadījumu, neatbilstības konstatētas par iepirkuma vai konkurences normu pārkāpumiem, kas kopā veido ap 40 % no visām neatbilstoši veiktajām izmaksām 2017. gada II pusgadā.

Attiecībā uz komersantiem visbiežāk sastopamā neatbilstība saistīta ar nespēju izpildīt noteiktos ieviešanas nosacījumus, savukārt finansiāli lielākās neatbilstības piemērotas par iepirkuma vai konkurences normu pārkāpumiem, kas komersantu grupā veido nepilnus 73 % no neatbilstoši veiktām izmaksām.

Pārskata periodā NVO FS grupā tika konstatēta tikai viena neatbilstība, kas bija saistīta ar noslēgtā apmācību kursu iepirkuma līguma īstenošanu, izvēloties atsevišķus pasniedzējus, kuri neatbilst iepirkumā izvirzītajām pasniedzēju kvalifikācijas prasībām.

Līvānu novada domes īstenotajā projektā “Līvānu 1. vidusskolas mācību vides uzlabošana” tika konstatēta 2017. gada II pusgada finansiāli apjomīgākā neatbilstība 82,3 tūkst. euro apmērā – par skolas ēku vienkāršotu atjaunošanu

konstatēts iepirkuma/konkurences normu pārkāpums (atlases kritēriji nav saistīti un samērīgi ar līguma priekšmetu).

Neatbilstības EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos un Šveices programmā

Līdz pārskata perioda beigām EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos par neattiecināmiem izdevumiem ir atzīti 2,1 milj. *euro* jeb 3 % no pieejamā finanšu instrumentu finansējuma, savukārt Šveices programmā – 209,9 tūkst. *euro* jeb 0,4 % no pieejamā Šveices finansējuma. 2017. gada II pusgadā ir konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi Šveices programmā “Atbalsts jaunatnes iniciatīvu attīstībai attālos vai mazattīstītos reģionos” 1,3 tūkst. *euro* apmērā piecos pašvaldību apakšprojektos un EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos dažāda veida projektu īstenotāju izmaksās (trūkstoši attaisnojuma dokumenti, programmas mērķu un rezultātu nesasniegšana un izdevumi, kas saistīti ar darbību vai bezdarbību, kura rada aizdomas par noziedzīgu nodarījumu) 1,8 milj. *euro* apmērā.

8. ES fondu vadības un kontroles sistēmas darbība un komunikācijas pasākumi

Attiecībā uz ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas periodu veiktie pasākumi ES fondu vadības un kontroles sistēmas pilnveidošanai:

VI kontroļu un virsuzraudzības stiprināšana

Ziņojuma pārskata periodā 2007. - 2013. gada plānošanas perioda deleģēto funkciju pārbaudes netika veiktas, ņemot vērā, ka netika saņemta informācija no trešajā pusēm par nepieciešamību veikt kādu konkrētu aspektu pārbaudes, kas balstīti uz konstatētiem riskiem. Arī turpmāk jaunas deleģēto funkciju pārbaudes minētajā plānošanas periodā netiek plānotas, izņemot gadījumus, kad tiks saņemta informācija no trešajām pusēm un tiks pieņemts lēmums veikt pārbaudes par konkrētiem aspektiem.

ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas pilnveidošana:

VI kontroļu un virsuzraudzības stiprināšana

Ziņojuma pārskata periodā 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ietvaros VI ir veikusi 129 deleģēto funkciju pārbaudes, izmantojot uz risku balstītu pieeju, lai gūtu pārliecību par starpniekinstitūcijām deleģēto funkciju atbilstošu nodrošināšanu, tai skaitā starpniekinstitūciju izstrādāto iekšējo procedūru atbilstošu piemērošanu praksē un to atbilstību ārējiem normatīvajiem aktiem.

Ņemot vērā gan pārbaudēs konstatētos trūkumus, gan starpniekinstitūciju jautājumus vai neskaidrības par atsevišķu procesu nodrošināšanu vai konkrētu gadījumu risinājumiem, VI pēc pieprasījuma sniedz metodisko un skaidrojošo informāciju ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm, tai skaitā pēc

nepieciešamības tiek precizētas un papildinātas jau izstrādātās vadlīnijas/metodiskie materiāli, ar mērķi veicināt arvien labāku izpratni par procesiem un mazināt neatbilstoši veikto izdevumu rašanās risku.

Ievērojot pārskata periodā pabeigto pārbaužu rezultātus, VI ir guvusi pārliecību, ka kopumā starpniekinstitūcijas deleģētās funkcijas pilda atbilstošā kvalitātē, t.sk. vadības un kontroles sistēma kopumā darbojas atbilstoši. Atsevišķos gadījumos konstatēti trūkumi, kuriem nav būtiskas ietekmes uz deleģēto funkciju izpildes kopējo kvalitāti. Par konstatēto trūkumu novēršanu starpniekinstitūcijām ir sagatavoti rīcības plāni, kas tiek pildīti, ievērojot saskaņotos termiņus. Veikto pārbaužu ietvaros nav konstatēti būtiski trūkumi ar sistēmiskām pazīmēm, kas varētu ietekmēt atbilstošu vadības un kontroles sistēmas darbību.

Izvērtējot TP FS sniegto informāciju par TP projektu statusu, tika secināts, ka vairākiem TP projektiem pieejamais finansējums ir nepietiekams projekta pabeigšanai līdz 2018. gada 31. decembrim. Tāpēc, lai nodrošinātu uzsākto projektu pēctecīgu ieviešanu un to mērķu sasniegšanu, tika veikta TP līdzekļu pārdale no pieejamā brīvā finansējuma attiecībā uz TP pirmajai kārtai pieejamo finansējumu laika posmam no 2016. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu un pamatotu pieeju finansējuma pārdalē starp TP FS, tika analizēti un izvērtēti visi aspekti un argumenti (t.sk. vērtēts TP izmantotais finansējums projektu līmenī, valsts budžeta plāna izpilde, institūcijas administrēto ES fondu līdzekļu apjoms, apkopoti un veikti aritmētiski aprēķini). Grozījumi MK 2015. gada 25. augusta noteikumos Nr. 485 "Noteikumi par darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.10.prioritārā virziena "Tehniskā palīdzība "Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai"" un 2.12.prioritārā virziena "Tehniskā palīdzība "Kohēzijas fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai"" projektu atlases pirmo kārtu"" ir stājušies spēkā 2017. gada 10. novembrī.

Pārskata periodā stiprināta normatīvā bāze ES fondu ieviešanā:

Grozījumi MK 2015. gada 24. februāra noteikumos Nr. 108 "Kārtība, kādā uzrauga un izvērtē Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanu, kā arī izveido un izmanto Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmu 2014. – 2020. gadam".

Ar grozījumiem MK noteikumos Nr. 108¹⁰² svītrotā norma, kas paredz DP papildinājuma izstrādi, jo DP papildinājums nav izstrādāts kā viens vienots dokuments. Tā vietā DP papildinājumā minētā informācija tiek iekļauta gan MK noteikumos par SAM īstenošanu, gan KP VIS, gan FM sagatavotajos regulārajos informatīvajos ziņojumos. Papildus MK noteikumi Nr. 108 papildināti ar normu,

¹⁰² MK 2015. gada 24. februāra noteikumos Nr. 108 "Kārtība, kādā uzrauga un izvērtē Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanu, kā arī izveido un izmanto Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmu 2014. – 2020. gadam"

kas ļauj CFLA elastīgāk rīkoties pie KP VIS izstrādes tā, lai apstiprinātās veidlapas varētu papildināt ar laukiem, kas nepieciešami efektīvākai projektu administrēšanai, taču nebūs obligāti aizpildāmi FS. Attiecīgie grozījumi stājās spēkā 2017. gada 11. augustā.

Grozījumi MK 2014. gada 7. oktobra noteikumos Nr. 611 "Prasības Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014. – 2020. gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas izveidošanai"

Ar grozījumiem MK noteikumos Nr. 611¹⁰³ svītrotā norma, kas nosaka VI pienākumu izstrādāt kārtību, kādā tā izstrādā DP papildinājumu. Papildus svītrotā norma, kas nosaka VI pienākumu izstrādāt kārtību, kādā tā slēdz deleģēšanas līgumu ar republikas pilsētas pašvaldību par ITI īstenošanu, jo attiecīgajā gadījumā tiek piemēroti FM iekšējie noteikumi, kā arī svītrotā norma, kas noteica AI pienākumu izstrādāt iekšējo procedūru aprakstu, nosakot kārtību, kādā tās piedalās plānošanas dokumentu un DP papildinājuma un to grozījumu izstrādē, jo tas ir process kuru nav nepieciešams kontrolēt ES fondu vadības un kontroles sistēmas ietvaros. Attiecīgie grozījumi stājās spēkā 2017. gada 11. augustā.

Grozījumi MK 2015. gada 10. februāra noteikumos Nr. 77 "Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2014. – 2020. gada plānošanas periodā"

Ar grozījumiem MK noteikumos Nr. 77¹⁰⁴ apvienota veidlapa "Valsts ieņēmumu dienesta atzinuma paraugs" ar veidlapu "Pārskats par pievienotās vērtības nodokļa summām, kuras FS 2014. – 2020. gada plānošanas perioda pārskata periodā paredz iekļaut projekta attiecināmajās izmaksās" (PVN pārskats). Minēto veidlapu apvienošana nodrošina ērtāku lietošanu un iestrādi KP VIS, kā arī samazina CFLA un VID darbiniekiem administratīvo slogu. Papildus veikti tehniski precizējumi, t.i., noteikts, ka PVN pārskatu CFLA iesniedz VID un savukārt VID sniedz atzinumu tā adresātiem ne tikai elektroniskā dokumenta formā, nosūtot uz elektroniskā pasta adresi, bet arī KP VIS, precizēti maksājuma pieprasījuma veidlapā termiņi atbilstoši Patvēruma likumā un Repatriācijas likumā noteiktajai terminoloģijai, kā arī, ņemot vērā grozījumus iepirkumu jomu regulējošos normatīvajos aktos, precizētas atsauces uz attiecīgo normatīvo aktu pantiem. Attiecīgie grozījumi stājās spēkā 2017. gada 21. septembrī.

Grozījumi MK 2014. gada 16. decembra noteikumos Nr. 784 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā"

---

¹⁰³ MK 2014. gada 7. oktobra noteikumos Nr. 611 "Prasības Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014. – 2020. gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas izveidošanai"

¹⁰⁴ MK 2015. gada 10. februāra noteikumos Nr. 77 "Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaužu veikšanas kārtība 2014. – 2020. gada plānošanas periodā"

Ar grozījumiem MK noteikumos Nr. 784¹⁰⁵ precizēti sadarbības partneru atbilstības nosacījumi, termiņš, kādā var uzsākt projekta iesniegumu vērtēšanu IPIA, t.i., projektu iesniegumu vērtēšanu var uzsākt, tiklīdz projekta iesniedzējs ir iesniedzis savu projektu, kā arī veikti tehniska rakstura precizējumi minētajos noteikumos un tā pielikumos, ņemot vērā praksē konstatētās nepilnības. Attiecīgie grozījumi stājās spēkā 2017. gada 7. oktobrī.

Pārskata periodā vienkāršots ITI projektu iesniegumu atlases process

Izstrādāti grozījumi Nr. 2 deleģēšanas līgumā par ITI projektu iesniegumu atlases nodrošināšanu (grozījumi apstiprināti 2017. gada decembrī). Ar minētajiem grozījumiem tiek noteikts, ka projektu iesniegumu vērtēšanas komisijā tiek iekļauts vismaz viens CFLA pārstāvis ar balsstiesībām. Tādējādi turpmāk netiks veiktas galīgās pārbaudes, kas paātrinās vērtēšanas komisijas darbu un vienkāršos ITI projektu iesniegumu atlases procesu.

Veikti pasākumi plānošanas perioda metodoloģiskā atbalsta sniegšanai

Pārskata periodā aktualizēta Metodika par vienības izmaksas standarta likmes piemērošanu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā (2017. gada 5. decembris) un Metodika par netiešo izmaksu vienotās likmes piemērošanu projekta izmaksu atzīšanā 2014. – 2020. gada plānošanas periodā (2017. gada 5. decembris). Metodikas pieejamas ES fondu tīmekļa vietnē¹⁰⁶.

2017. gadā CFLA turpināja KP VIS funkcionalitātes attīstīšanu un veicināja elektronisko datu apmaiņu ar FS un citām ES fondu ieviešanā iesaistītajām iestādēm.

E-vides priekšrocības izmantojuši arvien jauni ES fondu projektu īstenotāji – lietotāju skaits uz 2017. gada beigām pieaudzis līdz 3 270 (2016. gadā – 2 100). Aktuālais KP VIS lietotāju skaits pret visiem ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda FS ir 99 %.

Saskaņā ar 2017. gada klientu apmierinātības aptaujas rezultātiem 87 % projektu vadībā iesaistīto lieto KP VIS e-vidi. Kopumā 98 % respondentu ir apmierināti vai pārsvarā apmierināti ar e-vides tehnisko atbalstu.

Nodrošinot CFLA klientiem atbalsta, skaidrojoša un izglītojoša rakstura pasākumus par ES fondu atbalsta saņemšanas iespējām, projektu ieviešanas nosacījumiem, 2017. gadā CFLA kopumā organizēja aptuveni 150 dažāda veida pasākumus. Lai nodrošinātu, ka informatīvajos pasākumos sniegtā informācija sasniedz ievērojami plašāku interesentu loku, CFLA lielā daļā nodrošināja arī pasākumu tiešraides un ierakstu pieejamību internetā.

Tika organizēti divi semināru cikli (pavasārī un rudenī) gan Rīgā, gan Cēsīs, Rēzeknē, Kuldīgā un Jelgavā “Labā prakse ES fondu projektu īstenošanā”.

¹⁰⁵ MK 2014. gada 16. decembra noteikumos Nr. 784 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā"

¹⁰⁶ <http://www.esfondi.lv/vadlinijas--skaidrojumi>

Semināru ietvaros tika apskatītas un izskaidrotas vairākas ES fondu atbalsta saņēmējiem saistošas tēmas: progress ES fondu projektu ieviešanā, projektu iesniegumu un projekta dokumentācijas sagatavošanā vērā ņemamie aspekti un ieteikumi, padziļināti skaidroti iepirkuma un konkurences tiesību jautājumi, būvniecības procesa organizēšanas gaita u.c. Šie semināri tika plaši apmeklēti un skatītas to tiešraides, dalībnieku aptuvenais skaits 1 500 (t.sk. tiešsaistes skatītāji).

2017. gadā CFLA veica klientu apmierinātības aptauju. Klientu apmierinātības līmenis ar CFLA sniegtajiem pakalpojumiem arī šajā gadā bija ļoti augstā līmenī, proti, 97 % aptaujāto norādīja, ka tie ir apmierināti vai pārsvarā apmierināti ar sadarbību ar CFLA darbiniekiem, ļoti augsti klienti novērtēja CFLA darbinieku ieinteresētību palīdzēt risināt FS jautājumus vai problēmas, ar kuriem tie sastopas projektu ieviešanā, atbilžu sniegšanas termiņiem.

Komunikācijas aktivitātes (2014. – 2020. gada plānošanas periodam)

2017. gada II pusgadā īstenota ES fondu Komunikācijas stratēģija 2015. – 2023. gadam¹⁰⁷ nodrošinot gan ES fondu ieguldījuma un pieejamo iespēju komunikāciju sociālajos tīklos, gan tīmekļa vietnē www.esfondi.lv, saziņā ar iedzīvotājiem un medijiem.

ES fondu komunikācijas mērķis šajā plānošanas periodā ir veicināt sabiedrības izpratni par ES fondu īstenoto projektu ieguldījuma nozīmi Latvijas tautsaimniecībā, ekonomiskajā attīstībā un katra Latvijas iedzīvotāja labklājības līmeņa celšanā, kā arī sekmēt sabiedrības atbalstu un uzticēšanos ES fondu ieguldījumam un Latvijā īstenoto projektu realizācijai. Lai veicinātu sabiedrības izpratni par ES fondu ieguldījumiem Latvijā FM sadarbībā ar CFLA realizēja komunikācijas kampaņu ESF 60. Kampaņas aktivitātes veidoja divvirzienu komunikāciju ar sabiedrību un mērķa grupām, un to rezultātā tika gūta pēc iespējas lielāka mērķauditorijas iesaiste un veidota izpratne par kopīgo Kohēzijas politikas un ESF ieguldījumiem un to nozīmīgumu. Kampaņas centrā tika izvirzīti cilvēki un ESF 60 gadu jubilejas tematika. Tika organizēts ESF 60 kampaņas atklāšanas pasākums, kurā piedalījās viedokļu līderi, pasākums tika translēts sociālajos medijos. Kampaņas ietvaros tika radīts emocionāli spēcīgs video klips par ESF ieguldījumu un klātbūtni katra cilvēka dzīvē, radio reklāmas klips, digitālajās platformās tika izvietoti interneta baneri, veidoti kampaņas vides plakāti, kas tika izvietoti Rīgā un Latvijas lielajās pilsētās. Gan kampaņas video, gan radio reklāmas pārraide tika nodrošināta visos lielākajos Latvijas medijos. Papildus tika radīti 10 ESF pieredzes stāstu video, kuros cilvēki vēstīja par fonda sniegto atbalstu viņu dzīvēs. Kampaņas ietvaros notika regulāra komunikācija sociālajos medijos. EK vadītajā komunikatoru darba grupā, Latvijas realizētā ESF 60 kampaņa tika ļoti atzinīgi novērtēta.

¹⁰⁷ Stratēģija pieejama ES fondu mājaslapā: http://www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/ES_fondu_Komunikācijas_strategija_2015-2023_LV.pdf

2017. gadā FM sadarbībā ar Programmu apsaimniekotājiem organizēja EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu 2009. – 2014. gada perioda noslēguma divu dienu pasākumu Cēsīs sarunu festivāla “LAMPA” ietvaros (veidojot savu sarunu telti). Pasākumā tika uzsvērts, ka šis atbalsts Latvijā ne tikai sniedzis nozīmīgu ieguldījumu attīstībā, bet arī licis mums mainīt vairākus iesīkstējušus priekšstatus. Festivālu apmeklēja vairāk kā 10 000 dalībnieku, kas sniedza lielisku iespēju rezultātus prezentēt interaktīvā veidā plašākai sabiedrībai un uzrunāt tieši tās mērķa grupas, kuras ir ieinteresētas konkrētajos jautājumos un tēmās. Atsevišķas diskusijas tika ierakstītas arī video materiālā, kuras tādejādi iespējams noklausīties arī interesentiem, kuri pasākumu neapmeklēja, vienlaicīgi abu pasākuma dienu laikā noritēja aktīva komunikācija FM, programmu apsaimniekotāju un konkrēto projektu (dalībnieku) sociālajos tīklos.

FM turpinās regulāri (ik mēnesi) informēt valdību un Saeimu par aktuālo ES fondu ieviešanas progresu, sniedzot novērtējumu par riskiem un priekšlikumus rīcībai ar mērķi Latvijā pilnvērtīgi izmantot ES atbalsta finansējuma sniegtās investīciju iespējas.

2018. gadā īpaša vērība tiks veltīta atbalstam projektu īstenotājiem un projektu ieviešanas plānu kvalitātes uzlabošanai, kā arī finanšu disciplīnas stiprināšanai.

Finanšu ministre

D. Reizniece - Ozola

Valaine 67083925

Ilze.Valaine@fm.gov.lv